

ALUMNI

MAGAZINE

laat je
verleiden

exclusief
voor
de liefhebber

Met 150.000 inwoners is Enschede het stedelijk hart van Oost-Nederland. Het winkel-, studie- en uitgaanscentrum voor de wijde omgeving.

Een levendige en vitale stad van en voor de mensen die er wonen, werken, studeren en recreëren.

Een zelfbewuste en gevarieerde stad met veel plannen, initiatieven en uitdagingen.

Verleiding, verwondering en inspiratie voor jong en oud. Enschede is muziekstad bij uitstek. Liefhebbers van opera, rock, pop, dance en jazz halen hier hun hart op. Je kunt er echter ook terecht voor kleinkunst, film en toneel. Bij de diverse theater-, dans en muziekpodia treden regelmatig artiesten van wereldfaam op.

Voor afwisselende kunstcollecties bezoek je de diverse musea en galerieën in de stad. De toonaangevende kunstacademie zorgt voor vernieuwende kunstinitiatieven met internationale allure.

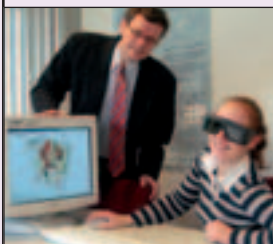
Laat je verleiden

STADENSCHEDÉ

kleurdestad.nl

Buitenland

Een 'langharige' pacifist.....16

Onderzoek & Wetenschap

Ooit een vierkante seconde gezien?.....26

Kort wetenschapsnieuws.....30

Simulerend leren: net echt.....32

Portret

Willem Selman:

Die Willem van jou moet naar Twente.....14

Pieter Gellings:

Geen mondeling bij pa.....36

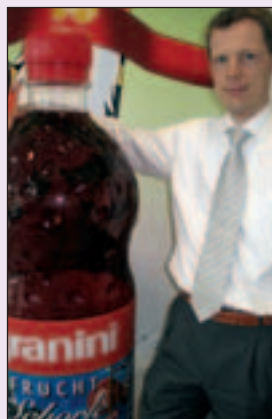

Reportage

Topper in vruchtensap.....8

Prettig bestaan in Portugal.....22

Kort maar glansrijk.....40

Afgedwaald

Leven van een hondenschool.....12

Praktijk aan huis: voelt goed.....34

Cultuurmarketeer.....39

En verder...

■ Nieuwsoverzicht.....4

■ Wisseling van de wacht.....7

■ Campus vanuit de lucht.....20

■ Oud-bestuurders: *Praten bij*.....38

■ Audentis: *Veel drank, weinig slaap*.....44

■ De ondernemer.....46

Colofon

Alumni Magazine is een uitgave van Bureau Communicatie van de Universiteit Twente. Het blad kwam tot stand in coproductie met de redactie van UT-Nieuws, het onafhankelijk weekblad van de UT.

Redactionele invulling: Redactie UT-Nieuws, Wiebe van der Veen (Bureau Communicatie)

Vormgeving en productie: Lucy Keizer, Karin Middelkamp, Olaf Stokkers (Bureau Communicatie)

Druk: De Volharding, Amsterdam

Advertenties: UT Alumnbureau
Telefoon 053 489 8057

Uitgever:
Bureau Communicatie UT
Postbus 217, 7500 AE Enschede
Telefoon 053-489 2212, internet: www.utwente.nl
Email: alumnimagazine@utwente.nl

Oplage: 20.000
mei 2005

Trots

Alumni. Zij zijn de ultieme trots van een universiteit, en daarmee van haar rector magnificus. De alumni vormen onze 'proof of the pudding'. Zij zijn het visitekaartje van de universiteit, en daarmee ook na hun afstuderen van blijvende betekenis voor die universiteit. Een goede band tussen een universiteit en haar alumni voegt een belangrijke dimensie toe, wetenschappelijk en sociaal. Terugkoppeling van de ervaringen van alumni naar de alma mater is één van de hulpmiddelen om de academische omgeving levendig, geïnspireerd en betrokken te houden.

Maar wie zijn dan die alumni en hoe denken zij over hun studie?

'Het heeft me gebracht waar ik nu ben', zegt een van de alumni in dit blad over de link tussen zijn studietijd en zijn glansrijke carrière.

Een andere geïnterviewde: 'Ik heb geen vak geleerd aan de UT, maar de manier van denken gebruik ik elke dag.' En dat in een functie die mijlenver verwijderd is van haar afstudeerrichting.

Het maakt niet uit wat ze hebben gestudeerd, UT-studenten vinden hun weg wel. De een belandt in de Unilever-top, de ander begint een hondenschool. Een derde kiest voor de wetenschap in Portugal.

Te lezen over de ontwikkeling die onze alumni sinds hun Twentse tijd hebben doorgemaakt vervult mij met trots.

Belangrijker is uiteraard dat de lezers van dit blad, de bijna 20.000 alumni van de UT, met smaak de verhalen over hun generatiegenoten lezen en daarbij met plezier terugdenken aan de universiteit die hen - mede - gebracht heeft waar ze nu zijn.

Ik wens u veel leesplezier.

Henk Zijm,
rector magnificus

Foto: Stephan Kruisman

Gesteggel

In de voorlopige tekst van het UT-instellingsplan dat in september 2004 verschijnt, wordt de UT aangeduid als 'technische researchuniversiteit'. De toevoeging 'technische' leidt tot felle protesten van de twee maatschappijwetenschappelijke faculteiten. Ze missen hun uitwerking niet: eind december wordt het gewraakte woord uit de omschrijving verwijderd. Ook de zinsnede over de 'heroriëntatie van het maatschappij- en gedragswetenschappelijk onderzoek', die in de concepttekst voor veel onrust zorgde omdat daarin een ondergeschikte positie ten opzichte van de techniek werd gelezen, krijgt een nieuwe formulering. In de nieuwe versie staat: 'De technische en maatschappijwetenschappelijke disciplines vinden en versterken elkaar in een samenwerking die gericht is op onderzoek naar de inbedding van technologische innovaties in een maatschappelijke context.'

Tsunami

Na de verwoestende tsunami eind vorig jaar in Azië blijkt uit inventarisaties al snel dat op het moment van de zeebeving geen UT-studenten of medewerkers voor stages of dienstreizen in het rampgebied aanwezig waren. Wel ziet een aio van de vakgroep waterbeheer haar onderzoek grotendeels verloren gaan: ze had willen promoveren op het kuststelsel van Atjeh, het zwaarst getroffen gebied.

De Enschedeploeg van de UT wordt gevraagd om ten behoeve van de nationale hulpactie in Amsterdam de op- en afbouwwerkzaamheden van het muziekspektakel op de Dam voor haar rekening te nemen.

Domper op feestvreugde

Studievereniging Abacus van de opleiding toegepaste wiskunde viert halverwege november 2004 haar lustrum met de bouw van 's werelds grootste telraam. Nadat het gevaarte door rector Frans van Vught feestelijk is gedoopt, valt het om. Een studente raakt daarbij bekneld onder het bijna duizend kilo zware telraam. Ze ligt daarna lange tijd in het ziekenhuis met een gebroken enkel en een zwaar beschadigde hand. De meeste lustrumactiviteiten van Abacus worden afgelast.

Boekelo aan de kant

Boekelo als herstartplaats in de Batavierenrace heeft zijn langste tijd gehad. Dit jaar (zaterdag 23 april) koos de Bata-organisatie voor het eerst voor de Oude Markt in Enschede als de plek waar de karavaan binnenloopt en zich opmaakt voor de slotetappe naar de sintelbaan van de UT. Volgens de Batavierencommissie is de Oude Markt met al zijn terrassen publiektechnisch een aantrekkelijker optie dan het wat saaier Boekelo, dat overigens teleurgesteld reageerde op de koerswijziging. Het rustieke plaatsje blijft wel opgenomen in het parcours. De voornaamste reden om voor Enschede te kiezen was het feit dat dit een voorwaarde was van de stichting Stad Enschede om als hoofdsponsor geld te steken in de Bata-onderneming.

Wereldrecord

Enschedese studenten zijn de houders van het nieuwe wereldrecord kussengevecht. Op woensdag 25 augustus slaan 1487 studenten van de Universiteit Twente en Saxion Hogescholen er tijdens de introductie 2004 lustig op los. Het oude record, slechts één dag eerder gevestigd door studenten van de Universiteit Tilburg, stond op 1229 deelnemers.

Foto: Maurits Diephuis

Oud-bewoners

Verhalen over hoe je de linnendienst kon oplichten, over nachtelijke zwempartijen, over wie welke scharel waar had zitten en over onvergetelijke aanvaringen met de campuswacht. De tongen komen goed los tijdens de reünie van de Campuslaan 23 die in september 2004 gehouden wordt. Meer dan 65 oud-bewoners wilden hun oude flatmaatjes wel weer eens zien. Reden van het feestje was het twintigjarige bestaan van de B.S.V. Moedt ende Kraght, de naam waarmee de studentenflat zich sinds 1984 manifesteert. Destijds deed een generatie bewoners regelmatig mee aan diverse sporttoernooien. Men placht zich daarvoor in te schrijven onder de naam 'MEK, mek, mek,' daarmee refererend aan het geluid van de eenden die in de vijver bij de flat woonden. Dit resulteerde uiteindelijk in de oprichting van breedtesportvereniging Moedt ende Kraght. Bijkomend voordeel destijds: als vereniging kon men meedoen aan de middagexcursies bij de Grolsch brouwerij.

De naam is altijd in stand gehouden en bestaat dus inmiddels twintig jaar. Voor de dertien huidige bewoners van nummer 23 reden om een jubileumboek te vervaardigen en een reünie te organiseren, temeer omdat de flat onlangs ook nog eens is gerenoveerd. Genoeg stof tot praten, vonden ze. Een zoektocht in het archief van de flat leverde namen van ex-bewoners op.

De animo voor de september-reünie bleek groot. Enkele oud-bewoners komen zelfs speciaal een weekendje uit Engeland of Oostenrijk over. De oudste deelnemer is in 1976 op de MEK komen wonen. Oude en huidige bewoners genieten tijdens de reünie van onder meer een rondje klootschieten en een feestelijke barbecue. Originele cassettebandjes van de flatfeesten in de jaren tachtig zorgen voor de nodige nostalgie. Het feest eindigt zaterdagavond in stamkroeg de Vestingbar. Naar verluidt heeft een aantal MEKkers zondag zelfs de zon op zien komen.

Statieportret van bewoners en oud-bewoners van Campuslaan 23 (16 september 2004)

Spannende tijden

Een team UT-studenten wil met een op zonne-energie rijdende auto, de SOLuTion, in augustus 2005 meedoen aan de World Solar Challenge in Australië. Deze prestigieuze race werd in 2003 gewonnen door de TU Delft. Het ziet er slecht uit voor het team van de UT wanneer energieleverancier Essent eind 2004 afhaakt als potentiële hoofdsponsor. Vooral de aanschaf van zonnecellen, motor en accu's is een dure aangelegenheid. Zeer welkom is dan ook de sponsorbijdrage van de Provincie Overijssel. Daardoor zijn de studenten in staat om verder onderzoek te financieren naar het (winnende) aërodynamische model, chassis, banden en de dure zonnecellen.

Jonge Akademie

Het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen benoemt eind november drie UT-wetenschappers tot lid van De Jonge Akademie. Samen met 37 andere jonge onderzoekers worden Suzanne Hulscher (hoogleraar waterbeheer, in het bijzonder de watersystemen), Kobus Kuipers (hoogleraar nanofotonische structuren) en Hans Hilgenkamp (universitair hoofddocent bij de vakgroep Lage Temperaturen) begin dit jaar officieel door onderwijsminister Maria van der Hoeven geïnstalleerd. De KNAW wil met de Jonge Akademie jonge senioronderzoekers aanmoedigen over de grenzen van het eigen vakgebied te kijken en een visie op wetenschapsbeleid te ontwikkelen.

Foto: Maurits Diephuis

Reis naar Bethlehem

Vijftien UT-studenten ondernemen in mei 2004 een reis naar Bethlehem, georganiseerd door het Studentenplein Enschede en het Interkerkelijk Vredesberaad. Ze voeren gesprekken met Joodse en Palestijnse studenten en slapen bij Palestijnse gastgezinnen.

Woningperikelen

In augustus 2004 nemen 64 eerstejaars studenten hun intrek in woningen die afkomstig zijn van een voormalig asielzoekerscentrum in Uithuizen. De groene azc-woningen zullen vijf jaar op de campus (bij de Witbreuksweg) blijven staan en dienen als tijdelijke oplossing voor het kamertekort. Nieuwbouw blijft nodig. Studentenhuisvester Acasa heeft daarvoor echter geen geld. De situatie is dermate slecht dat Acasa in

februari alle campuswoningen afstoot. Woningstichting De Veste uit Ommen wordt de nieuwe eigenaar van alle 2129 wooneenheden op de campus. Acasa blijft beheerder van de woningen en dus ook het aanspreekpunt voor de bewoners. De overname past in het overheidsbeleid dat rijke woongroepen ondersteuning moeten bieden aan minder daadkrachtige corporaties. De 'Acasa-deal' is de eerste in Nederland.

Foto: Maurits Diephuis

Duitse studenten

Vier weken lang volgt een groep van 29 Duitse studenten in de zomer van 2004 een intensieve cursus Nederlands op de campus. Doel is om ze taalkundig klaar te stomen voor hun studie aan de faculteit Gedragwetenschappen. Vooral de studie psychologie trekt veel Duitse studenten, aangezien in Duitsland voor deze populaire opleiding een numerus fixus geldt.

De UT organiseert zelfs al speciale voorlichtingsdagen voor onze oosterburen, zoals eind maart 2005 wanneer 140 Duitse gasten de campus bezoeken (foto). Ook zij komen vooral voor de Twentse psychologieopleiding.

Vertrek van prominenten

In december 2004 wordt bekend dat drie hoogleraren van de faculteit Technische Natuurwetenschappen de UT gaan verlaten. Het gaat om Ad Lagendijk, Niek van Hulst en Willem Vos. Niek van Hulst, hoogleraar nanotechnologie, vertrekt in het najaar van 2005 naar Barcelona. Willem Vos en Ad Lagendijk, die aan het hoofd van de groep Complexe Fotonische Systemen staan, gaan naar het Amolf in Amsterdam, het FOM-instituut voor Atoom- en Molecuulfysica. Decaan Alfred Blik noemt het vertrek een aderlating, maar de beweegredenen van de scheidende hoogleraren zijn volgens hem puur persoonlijk en hebben niets te maken met de faciliteiten op de UT. De drie waren niet de minsten. Niek van Hulst won in 2003 de prestigieuze Duitse Körber-Preis. Ad Lagendijk kreeg in 2002 de Spinozaprijs. Willem Vos publiceerde in augustus 2004 een baanbrekend artikel in Nature over het 'temmen' van licht.

Twentse voorzitter

Madelein Hofmijster, vierdejaars technische bedrijfskunde aan de UT, is de nieuwe en eerste Twentse voorzitter van het Interstedelijk Studenten Overleg. Een jaar lang, nog tot en met de zomer van 2005, maakt ze zich sterk voor de belangen van 180.000 hbo en wo-studenten. 'Wij moeten onze mond opentrekken want in Den Haag hebben ze niet altijd het beste met studenten voor', aldus Madelein.

UT-student in boyband

Bedrijfskundestudent Steven Lugger heeft zijn studentenbestaan verruild voor dat van artiest. In december wint hij het RTL-4 programma Popstars: The Rivals en wordt hij één van de vijf leden van boyband MenzB. Aan UT-Nieuws vertelt de nieuwbakken popster begin dit jaar dat hij zijn studie wél wil afmaken...

Foto: Stephan Kruisman

Frans van Vught: rector magnificus 1997 - 2005, voorzitter college van bestuur 2001 - 2005.

Henk Zijm: rector magnificus vanaf 1 januari 2005.

Wisseling van de wacht

Grote stappen vooruit

Nieuwe opleidingen, fusies van faculteiten, reorganisatie van onderwijs en onderzoek, bestuurscrisis, toenadering tussen de drie tu's. De bestuursperiode van Frans van Vught was turbulent. Littekens heeft het hem bezorgd, maar terugblikkend overheerst een gevoel van trots, zegt de bestuurder in november 2004 in zijn afscheidsinterview.

De toekomst van de UT zag er bij zijn aantreden in 1997 zorgelijk uit, vond Van Vught. Het ontbrak ten enen male aan focus, massa en samenhang in het onderzoek, de internationale oriëntatie was ver te zoeken en de studentenaantallen liepen zorgwekkend terug. Of dat acht jaar later veranderd is?

'Ik durf wel te zeggen dat er in de afgelopen jaren een aantal grote stappen voorwaarts is gezet en dat de UT er aanzienlijk beter voor staat dan acht jaar geleden. Dat heb ik zeker niet alleen gedaan, maar het komt mede door mij. En daar ben ik trots op.'

Ook de UT'ers mogen hun trots wel wat meer etaleren, vindt Van Vught. 'We mogen ons best wat Amsterdamser opstellen. We moeten af van dat extreem zelfkritische, die typisch Twentse habitus. Wij zijn de beste universiteit, met de beste opleidingen, de meeste spin-offs, de grootste verdien capaciteit ... De UT heeft een zeer goed extern imago en staat internationaal bekend als een van dé voorbeelden van een ondernemende universiteit ... We zijn niet meer van de kaart te spelen. Voor mijn opvolgers moet het niet zo moeilijk zijn om tenminste dat niveau te handhaven en de concurrentie op Europese schaal aan te gaan.'

Interactie belangrijk

Het kennismakingsinterview van UT-Nieuws met Henk Zijm (1952) vindt in januari 2005 plaats op zijn geboortegrond Texel, waar hij - als zijn agenda het toelaat - nog steeds graag met zijn gezin vertoeft.

De jonge Henk verlaat Texel na de HBS-b en studeert in 1977 aan de UvA cum laude af in de toegepaste wiskunde. Na een promotie en een carrière bij Philips en de TU Eindhoven komt hij in 1990 als hoogleraar productiemangement naar de UT. Eind 2000 wordt hij wetenschappelijk directeur van het Centrum voor Telematica en Informatietechnologie, in 2002 decaan van de faculteit EWI. Drie jaar later is hij rector magnificus.

Zijm ziet het totstandbrengen van interactie tussen de maatschappijwetenschappen en de technische hoek als een van zijn missies. 'Ik denk dat die interactie een meerwaarde oplevert. Ik bedoel maar, Tinbergen was een fysicus maar hij won de Nobelprijs voor de economie.' Om toponderzoekers op de campus te houden wil hij financiële ruimte creëren. 'Met het oog daarop moeten we terug in het aantal leerstoelen, anders blijft de spoeling dun.'

Dat zijn voorganger erg populair was onder studenten realiseert hij zich. 'Ik ga niet proberen hem na te doen, ik hoef niet de populairste rector aller tijden te worden.' Over studenten is hij duidelijk, die kunnen best wat harder werken. 'Studeren is een veertigurige werkweek, maar veel studenten geven aan nauwelijks aan de dertig uur te komen.'

Zijm zit - peildatum 14 april - voorlopig in een tweekoppig college: er is een jaar nadat Van Vught zijn vertrek aankondigde nog geen voorzitter benoemd. Op Texel geeft hij aan geen moeite te hebben met de positie van de voorzitter als eerste man. 'Ik hoef dat zelf niet zo nodig te zijn. Misschien is dat iets Texels.' ■

Naam: Sidney Coffeng (34)
Studie: Technische Bedrijfskunde
Afgestudeerd: 1994
Beroep: marketing directeur

Eigenlijk had Sidney Coffeng geen idee waar hij aan begon toen hij als management-trainee kwam te werken bij Europa's grootste vruchtensappenfabrikant Eckes-Granini, in Duitsland. Bijna tien jaar later heeft de alumnus technische bedrijfskunde het geschopt tot marketing directeur, nog altijd bij hetzelfde bedrijf. Hij woont met vrouw Anja en zoontje Tom van anderhalf in Bodenheim, een dorpje in de wijnbergen rond Mainz.

Tekst en foto's: Maaïke Platvoet

Topper in vruchtensap

Behendig stuurt Sidney Coffeng (34) zijn zwarte Audi het parkhaus van Mainz in. Hij kent de stad op zijn duimpje, zo blijkt als we een paar minuten later al langs de Rijn wandelen. 'Zie je die brug? Aan de andere kant ligt Wiesbaden, de hoofdstad van Hessen. Twee grote steden, met een rivier als scheiding. Vroeger behoorden sommige stadswijken van Wiesbaden ook tot Mainz. De Amerikanen hebben in de Tweede Wereldoorlog voor die scheiding gezorgd.'

Het is rustig op deze donderdagavond in de wijnstad. Het historische centrum is prachtig verlicht. 'We doen even een rondje om de Dom', stelt Sidney voor. Hij houdt de pas er stevig in. Bij

een enorme fontein blijft hij staan. 'Een kunstwerk dat door Eckes-Granini is geschonken aan Mainz. Wat een ding hè. Als je goed kijkt, zie je allemaal carnavalsfiguren. Mainz stond in februari nog helemaal op zijn kop: carnaval is hier het hoogtepunt van het jaar.'

Het lukt Sidney om in een knusse Weinstube het laatst beschikbare tafeltje te bemachtigen. In vlot en accentloos Duits bestelt hij 'Riesling trocken'. Een heerlijke wijn, tipt hij, afkomstig uit het nabijgelegen wijngebied Rheinhessen. 'Ik ben een heuse liefhebber geworden sinds ik hier woon. Je ontkomt er ook niet aan: bijna al mijn burens doen wel iets in de wijn.' Eerlijk is eerlijk, de Riesling smaakt voor-

*'Het is een Duits
bedrijf met
internationale
ambities en daar-
om erg leuk
om voor te werken'*

treffelijk. Als de tagliatelle wordt geserveerd, vertelt de marketing directeur hoe leuk hij het vindt om weer wat van de UT te horen. En daarmee komen allerlei herinneringen boven. Dat hij van sommige vakken nooit college volgde, behalve de technische. Maar dat hij wel heel gedisciplineerd kon leren en zijn studie in vijf jaar afrondde. En hij was fanatiek speler bij tafeltennisvereniging Thibats. 'Ik speel nu weer competitie'. In 1991 zat hij voor de Democraten Drienerlo een jaar in de universiteitsraad. 'Het politieke spel was niet aan mij besteed, ik vond het pas leuk worden toen ik voorzitter werd. Dat leiding geven lag me veel meer.' Goede herinneringen heeft hij ook aan professor Erik-Joost de Bruijn, een buitenlandse stage in het Duitse Bochum en het afstuderen in Sri Lanka. 'Fantastische tijd, maar daar in Sri Lanka was het soms ook best eenzaam', geeft hij toe. 'Mijn vader had het liefst gezien dat ik werktuigbouwkunde was gaan studeren, maar dat 'sleutelen' leek mij dus helemaal niets. Pa studeerde zelf civiele tech-

niek in Delft en had later zijn eigen verkeersonderzoeksbureau Goudappel & Coffeng. In november overleed hij onverwachts, op 71-jarige leeftijd. Ik denk de laatste tijd vaker aan Nederland.'

De pasta met roomsaus vult behoorlijk. 'Ik eet 's middags altijd warm in de bedrijfskantine, ideaal. Als ik dan voor zevenen thuis ben, kan ik nog net met Anja en Tom een boterham eten. Dat probéer ik tenminste, op tijd thuiskomen. Anders zie ik mijn kind pas als het al op bed ligt. In de weekenden probeer ik veel met hem te doen, ook om Anja te ontlasten. Vóór de bevalling werkte ze als consultant, maar hier in Duitsland heb je drie jaar ouderschapsverlof. Anja twijfelt of ze haar baan weer oppikt. Helaas is parttime werken in Duitsland *not done*. Dat is weer een voordeel van Nederland: iedereen kan er parttime werken.' Toeval of niet, op dat moment zet een klein kind het flink op een krijzen in de Weinstube. Sidney lacht. 'Nog een glaasje Riesling?'

Het kantorencomplex van Eckes-Granini bestaat uit drie witte gebouwen, pal tegenover het kleine treinstation van Nieder-Olm. Achter dit kleine dorp gaat een heuse drankgeschiedenis schuil. In 1857 begon Peter Eckes met een bedrijfje dat brandewijn produceerde, in 1958 kwam er een afdeling vruchtensappen bij. Nu zijn er twee divisies: Eckes-Granini voor niet-alcoholische dranken en Eckes-Stock voor alcoholische drankjes, die geheel zelfstandig van elkaar opereren. Sinds meerdere jaren, na enkele overnames, is Eckes-Granini Europees marktleider op het gebied van vruchtensappen. Coffeng is marketing directeur van de Duitse business.

*'Duitsers verwachten
van een Nederlander
toch dat die een
tikje brutaler is'*

Hoewel het de avond ervoor een latertje is geworden, is Sidney de volgende dag goed gemutst. Tikje meer marketingdirecteur, zo op zijn kantoor. De secretaresse brengt koffie. 'Dit is een Duits bedrijf met internationale ambities en dat maakt het voor een Nederlander interessant om voor te werken', brandt hij direct los.

Heel logisch was het trouwens niet dat Sidney in Duitsland terecht kwam. 'Ik had na mijn afstuderen een paar goede aanbiedingen in Nederland. Maar omdat Anja, toen nog mijn vriendin, in Duitsland economie studeerde leek het mij wel fair om het daar eens te proberen. Aan de hand van een Duitse bedrijvengids heb ik doelgericht gesolliciteerd bij internationale bedrijven.'

Als management trainee komt hij in de financiële hoek terecht. 'Veel verschillende projecten, veel gereisd. Echt in het diepe gegoooid, maar daardoor veel kansen gekregen. De toenmalige directeur ben ik er nog steeds dankbaar voor: hij zag wat in mij.' Na drie jaar 'veel projecten en veel reizen' wordt Sidney hoofd controlling Duitse business. Het analytische in die functie vindt hij wel aardig, maar het backoffice-gebeuren ligt hem niet. Financieel directeur, zijn volgende carrièremove, is spannender. Sidney: '300 miljoen euro omzet zorgde wel voor meer verantwoordelijkheid en druk op je schouders. Prettig was het vertrouwen dat mensen in je hebben, als leidinggevende. Ik voelde me ook verantwoordelijk voor hen. Op mijn negentwintigste was ik natuurlijk nog maar een broekie in de directie en dus moest ik mij bewijzen. Dat ging vlot, de mensen accepteerden me snel, omdat ze van een Nederlander verwachten dat die toch een tikje brutaler is en meer lef toont.'

Dat de Duitse werkcultuur formeler is dan de Nederlandse, daar heeft de UT-alumna weinig moeite mee. 'Dat weet je van te voren, ik paste me gemakkelijk aan. Het scheelde dat ik al stage in Duitsland had gelopen.'

Sinds mei 2002 is hij marketing directeur. En helemaal op zijn plek. 'Business development is mijn sterke kant. Vanaf de eerste dag dat ik op deze post zat, bloeide ik op. En dat terwijl ik eigenlijk geen marketing-expert was. Maar met intensief werken en gezond boerenverstand kom je een heel eind. Of zoals de Duitsers zeggen: *jeder kocht mit Wasser*. Iedereen kookt met water, daar zijn geen geheimen over.'

Dat blijkt. Als echte marketingman volgt hij nieuwe trends op de voet. Ook als hij in Nederland is, of op vakantie in een supermarkt staat: 'Ja, dan loop ik altijd direct naar de sapafdeling.' Zo ontdekte hij tijdens zijn vakantie in Nieuw-Zeeland dat het drinkflesje, met trekdopje, populair was onder kinderen. 'En inmiddels ook een gat in de markt in Duitsland.' Een ander persoonlijk succes staat achter zijn bureau, op een lange vensterbank, kleurrijk te pronken. Successen eigenlijk, want alle vruchtensappen van Granini zijn tegenwoordig verpakt in plastic

flessen, na bijna meer dan een eeuw verkoop in glas. 'Het was absoluut de grootste verandering ooit in dit bedrijf', vertelt hij met gepaste trots. 'Die trend zag ik op tijd. Het was alleen een kwestie van wie als eerste die omslag zou aandurven: wij of een concurrent?' Het kostte hem heel wat overtuigingskracht om de directie overstag te krijgen. Granini-sap in een plastic fles? Een ware cultuurschok voor de traditionele Duitser! 'Plus dat het ging om forse investeringen. Hele productielijnen in de fabrieken moesten worden omgebouwd.' Hoewel ook uit marktonderzoek bleek dat de Duitser de voorkeur gaf aan een glazen fles, bleef Coffeng pleiten voor plastic. 'Gevoelsmatig had ik vertrouwen in die plastic fles. Typerend ook voor mijn manier van managen: beslissingen kan ik, weliswaar na een grondig logisch denkproces, heel intuïtief nemen. Of dat raar is voor een academicus die analytisch hoort te denken? Ik vind van niet. Je mag nooit blind op cijfertjes varen.' Hij lacht: 'Sinds de zomer van 2004 verkoopt Granini al haar sappen in plastic flessen. De verkoop is uitstekend.'

Sidney leunt even achterover bij de vraag of een marketing directeur op zijn vierendertigste nog wel ambities heeft? 'Ik zou best voorzitter van de directie willen worden. Of naar het buitenland, bij een zusterbedrijf aan de slag.'

Zijn secretaresse meldt dat hij om elf uur écht een belangrijk telefoontje heeft. Nog tien minuten te gaan, maar Sidney neemt uitgebreid de tijd om te poseren voor een paar foto's met kleurrijke pakken vruchtensap op de achtergrond. 'Ken je ons nieuwste product al? *Hohes C Vital* staat voor wellness: je goed voelen van binnen. Misschien ook leuk voor de foto?' ■

'Ik probeer altijd

wel om op tijd

thuis te komen.

Anders zie ik mijn

kind zo weinig'

Naam: Jolanda Bijl (38)

Studie: Toegepaste Onderwijskunde

Afgestudeerd: 1990

Beroep: eigenaar hondenschool

Foto: Herman Engbers

Jolanda Bijl: ...fantastisch om met levende
have te werken...

Leven van een

In het Overijssels Vechtdal runt Jolanda Bijl sinds vijf jaar Dog City. 'Je bent niet goed wijs' zeiden vrienden en familie toen ze een oude struisvogelfokkerij in het dorpje Punthorst wilde omtoveren tot hondenschool.

Tekst: Jannie Benedictus

Een smalle landweg leidt naar de grote loods waarop het bord Dog City prijkt. Jolanda Bijl komt net aanrijden. Een jockey van een zwarte poedel en een kleine bastaard springen enthousiast uit de kofferbak en voegen zich luid blaffend bij de andere honden: de cursisten.

Vandaag, zaterdagochtend, staat een puppocursus gepland. Rond half tien zijn de meeste bazen en hun honden wel gearriveerd. Bijl, stevige schoenen - no-nonsense gekleed - baant zich een weg door de blaffende bende. Ze praat even met een stel nieuwe mensen die vandaag voor het eerst komen kijken. Hun beagle moet op les, ze willen leren hoe ze hem kunnen opvoeden tot een fatsoenlijke hond. 'Het is zo'n lieverd. Als 'ie je met zo'n schuin koppie aankijkt dan zou je je laatste centen voor hem van de bank halen', zegt de man. Jolanda lacht hoofdschuddend en schrijft ze in.

'Je moet een hond niet teveel verwerken', zegt ze later, terwijl de cursisten onder leiding van een Dog City-medewerker verwoede pogingen doen hun hond naast zich te laten lopen. 'Veel mensen zien een hondje als een leuk zacht knuffeldiertje. Maar honden zijn beesten op vier poten en zo moet je ze ook behandelen.'

Dat besef is een van de onderdelen van Dog Time, het concept waar Bijl mee werkt. 'De gedachte is dat je als baasje een sterke band met je hond opbouwt waardoor hij je overal in de gaten houdt en dus automatisch bij je in de buurt blijft en naar je luistert. Om dat natuur-

UT. 'Prachtige tijd. Nee, ik had geen hond. Wel was ik vaak aan de Matenweg te vinden, waar ze een flathond hadden. Een vuilnisbakje. Leuk was dat.'

De student Jolanda werkte hard. 'Binnen de geplande studietijd was ik klaar. Dat kwam ook omdat ik krap bij kas zat. Dat heb ik trouwens nog wel hoor, dat doorwerken. Dat zit in me. Ik ga ergens voor en wil dat goed doen.'

Ze vond een goedbetaalde baan als onderwijskundige bij de Politieacademie in Apeldoorn. 'Op zich een prima functie. Maar altijd overal toestemming voor vragen. Ik was liever eigen baas.' Intussen hadden zij en haar man een bouwvier gekocht en gingen daar mee op cursus. 'Ik werd al snel gevraagd om zelf les te geven. Kennelijk ging het me goed af.' Bijl kreeg de smaak te pakken, doorliep cursussen en werd instructeur. Jarenlang stond ze op zaterdagochtenden als vrijwilliger voor de groep. 'Toen ik eenmaal tot de conclusie kwam dat ik voor mezelf wilde beginnen was het enige dat ik kon verzinnen 'iets' met honden. Dat is het enige terrein waarop ik ook inhoudskundige ben.' Bijl begon te dromen van een hondenstad. 'Veel hondenscholen in Nederland hebben geen winstoogmerk en werken alleen met vrijwilligers. Vaak is het een uit de hand gelopen hobby. Ik wilde het professioneel aanpakken en volgens mijn inzichten gaan werken.'

Ze schreef een ondernemersplan en ging op zoek naar een locatie. Die vond ze in Punthorst. Opstarten ging niet zonder slag of stoot. 'Dit jaar draaien we voor het

hondenschool

lijke overwicht te krijgen is het belangrijk om intensief met je hond bezig te zijn en hem als hond te behandelen. Als je in het bos gaat wandelen moet hij automatisch aandacht voor je hebben. Dat is een van de indicaties waaraan je kunt zien dat de hond jou als natuurlijk leider erkent.' Genietend kijkt ze even naar haar eigen goedgetrainde poedel die samen met andere gevorderde honden op het hindernissenveldje vrolijk hijgend door tunnels rent. 'Mooi hè?'

Bijl, grootgebracht op het platteland van de Betuwe, vertrok in 1986 voor een studie toegepaste onderwijskunde naar de

eerst sinds de start (in 2000) geen verlies. We hebben veel pech gehad met de MKZ-crisis, een tijdlang mocht niemand hier komen. En omdat wij een winstoogmerk hebben, zijn onze cursussen duurder dan die van verenigingen in de directe omgeving. Dierenartsen wilden ons om die reden eerst niet promoten. Totdat ze merkten dat onze honden veel beter zijn opgevoed. Sindsdien verwijzen alle dierenartsen in de regio naar ons. Dit jaar gaan we het redden.'

Jolanda heeft drie vaste medewerkers, maar verzorgt zelf het grootste deel van de cursussen. Elke avond en elke zater-

'Ik ben elke dag

buiten, heerlijk'

dag geeft ze puppocursussen en trainingen op het gebied van behendigheid, gehoorzaamheid of uithoudingsvermogen. 's Middags komt ze bij de mensen thuis. 'Dan ben ik heel gericht met het gedrag van een hond bezig en alle invloeden van zijn baasje op dat gedrag. Nu heb ik bijvoorbeeld een hond die het huis sloop zodra 'ie alleen gelaten wordt.'

Ze geniet naar eigen zeggen met volle teugen. 'Dat ik mijn goedbetaalde baan opzegde deed me weinig. Joh, ik geef niks om geld. Spullen kan ik niet mee m'n graf innemen. Ik vind het fantastisch om met levende have te werken. Elke hond heeft een eigen karakter en dan staat er ook nog eens een unieke eigenaar naast. Dat maakt het zo leuk. Bovendien ben ik elke dag buiten. Heerlijk. Ik ben eigen baas en hoewel ik het ontzettend druk heb, kan ik m'n eigen tijd indelen. Ik hoef niet te vragen of iets mag of kan. Aan mijn onderwijskundige achtergrond heb ik nog weinig. Ja, even, bij het opzetten van de cursussen. Maar op een gegeven moment staat dat wel.'

Dog City is nog niet af. Bijl wil alles op het gebied van honden binnen haar poorten halen, van uitlaatservice tot fysiotherapie. Sinds kort herbergt de loods al een trimsalon. 'Niet van dat tuttige hoor. Van hondenschool enzo hou ik ook niet. Een hond is geen baby. Trouwens, we hebben hier wel een cursist die komt altijd op de motor, samen met haar hond. Die hond heeft dan wel een bril op. Ja, echt! Maar dan is het functioneel.' ■

'Ik ben heel druk,

maar kan m'n

eigen tijd indelen'

Willem Selman zou eigenlijk in Delft scheikunde gaan studeren, net als zijn broers. Maar vader Selman beschikte in de zomer van 1964 anders: zoonlief moest naar de gloednieuwe THT.

Geen corpsleven, wel een plek in het glorieteam van de Drienerlose hockeyclub. Inmiddels 57, zit zijn internationale carrière bij multinational Unilever erop.

‘Die eerste lichting is heel goed terechtgekomen.’

Tekst: Jannie Benedictus

Selman spreekt tijdens galadiner in de Blomzaal van de Boerderij (tegenwoordig Faculty Club geheten).

Selman zou eerst naar Delft, maar rector Berkhoff zag dat anders

‘Die Willem van

‘Alles was voor alle spelers nieuw. Voor iedereen was het een experiment, voor de studenten, de professoren en wetenschappelijke staf, het ondersteunende personeel. Voor de inwoners van Enschede, voor de gezinnen van de wetenschappers die meekwamen. Voor de barkeepers in de Boerderij. Voor iedereen. Dat maakte het zo bijzonder.’ Willem Selman bladert in het Unileverhoofdkantoor in Rotterdam vol enthousiasme door het lustrumboek van de UT dat veertig jaar universiteitsgeschiedenis bevat. ‘Nooit gezien dit. Fantastisch zeg.’ Bij vrijwel elke foto uit de beginjaren van de THT kent hij de namen. ‘Hier hebben we Ewoud Bezemer, hij was de eerste met een auto op de campus. Een 3 liter Rover. En dit is Piet The, voorzitter van de introductiecommissie 1965 waar ik ook in zat. Ah, Carin, een van de vier eerste meisjes op de campus. Zij is getrouwd met Herrie, van dezelfde lichting. Ja, het was een gesloten systeem. En dit zijn nou Jan Dopper en Pier Tiedema, nog altijd mijn beste vrienden.’ Frisgekamde en gestropdaste jongemannen spatten van de pagina’s af. ‘Ach, dat was toen zo. Ik geloof dat ik niet eens een spijkerbroek had.’

Het scheelde weinig of Selman was in Delft beland. ‘Ik zou samen met een

vriendje naar de groentijd, had zelfs al een kamer. Maar mijn vader was bevriend met professor Berkhoff, de eerste rector magnificus van de UT. Berkhoff zei: die Willem van jou moet naar de THT komen. Dat vond mijn vader een goed idee. En zo gebeurde het.’ Selman werd dus een van die eerste tweehonderd studenten die de campus bevolkten. Hij liep in 1967 stage in Amerika bij de Staatsmijnen (nu DSM), haalde een baccalaureaat in de chemische technologie en deed daarna bedrijfskunde. Veel tijd bracht hij door op het hockeyveld. Verenigingen waren er niet in 1964. ‘We hebben dus onze eigen hockeyclub opgericht en later zelfs ons eigen clubhuis, de Boortoren, georganiseerd.’ Het team waar Selman in speelde en dat de boeken inging als glorieteam of dreamteam, begon in de vijfde klasse en stootte ‘in één ruk’ door naar de hoogste klasse in Nederland. ‘Aan die indrukwekkende prestatie bewaar ik de beste herinneringen. Een groep lui die in vier jaar tijd doorstoot naar de top, grandioos. Ik ben voorzitter van de hockeyclub geweest en ook aanvoerder van het eerste.’ Tegenwoordig meldt het cv van Selman dat hij onder meer van golfen houdt. ‘Daar ben ik in 1967 mee begonnen. Alles met een balletje vind ik leuk.’

Selman woonde eerst aan de Calslaan en later in huize Orewoet. 'Dat betekende waarschijnlijk iets erg diepzinnigs maar dat ben ik vergeten. We hebben voor Orewoet nog een galafeest bovenin de Boerderij (tegenwoordig Faculty Club, red.) georganiseerd.' Diept een stemmig plaatje op. 'Wij amuseerden ons prima hoor. Als ik kijk naar de studententijd van mijn twee dochters of mijn broers, dan deden wij dezelfde gezellige dingen, maar dan in een andere structuur. Ook later toen ik in Enschede aan de Wilhelminastraat 6 woonde. Ja, ik ben als een van de eersten naar de stad verhuisd.'

Professor Jan Kreiken maakte hem warm voor bedrijfskunde. 'Kreiken was een marketingman, hij heeft me aan het denken gezet over wat ik wilde. Samen met Jan en Pier ben ik bij hem afgestudeerd,

buitenland met kinderen kan heel goed, mits ze goed meekunnen in het onderwijs. Zo niet, dan moet je rechtsomkeerts maken.'

In 1977 stapt hij over naar Unilever, de concurrent. 'Op dat niveau kon dat nog. Hoge mensen nemen we niet van elkaar aan.' Hij woont vijf jaar als marketing-directeur met zijn gezin in Tokio. 'Een verbreding van onze horizon.' In 1991 is hij directievoorzitter van wasmiddelen-dochter Lever Nederland en in 1993 van Unilever Nederland. Twee jaar later wordt hij baas van Unilever Zwitserland.

In 2002 keert hij terug naar Rotterdam als senior vice president van het Europe Committee dat alle Europese activiteiten van Unilever coördineert.

Als dit blad ter perse gaat, is hij met pensioen. 'Ik heb een mooie carrière gehad die altijd spannend was en ons over de hele wereld bracht.' Nu wordt het tijd

Vervolgens wil ik ze alleen maar vragen stellen en ze op die manier hopelijk verder helpen.'

Met Pier Tiedema en Jan Dopper maakt hij 'samen met de dames' nog jaarlijks een leuke reis. 'Pier heeft zijn bedrijf een tijd geleden verkocht en doet nu nog internationaal advieswerk. Jan zat in de board van DSM en is er ook net mee opgehouden. Ik denk dat wij samen veel leuke dingen blijven doen.'

Die eerste lichtung is goed terechtgekomen, vindt Selman. 'Ik kom allerlei namen tegen in hoge functies. Niet zo gek. Het waren ongebaande paden destijds op de THT. De mensen moesten openstaan voor vernieuwing en verandering en hadden dus iets van een avonturiersgeest, iets ondernemends.' Toch, noemt hij zichzelf niet zeer ambitieus. 'Wel competitief. Voor mij verschillen die twee wezenlijk van elkaar. Het gaat mij

jou moet naar Twente'

op 21 januari 1972. Als afstudeerders nummer 3, 4 en 5 bedrijfskunde. Wim Dressel en Peter Berk waren de eerste twee.'

Na zijn studie begint Selman als international marketingtrainee bij Nestlé in Zwitserland. Hij woont achtereenvolgens in het Verenigd Koninkrijk, Indonesië, (weer) Zwitserland en België. 'Mijn oudste dochter is in Jakarta geboren. Naar het

voor andere dingen. Selman en zijn vrouw gaan zich waarschijnlijk in Zwitserland vestigen, het land waar ze eerder met veel plezier woonden. 'Maar ik ga niet helemaal stilzitten', zegt hij. 'Ik zou graag jongelui helpen die een eigen onderneming willen starten. Niet in de vorm van een traditioneel commissariaat hoor. Ik stel me zo voor dat ze mij hun plannen voorleggen die ik dan bestudeer.

vooral om het spelelement. Grote ambitie gaat in mijn ogen veel verder.'

Sinds een jaar komt Selman nog weleens op de campus, als lid van het algemeen bestuur van het Universiteitsfonds dat onder meer beslist over schenkingen aan talentvolle studenten en jonge ondernemers. 'Het is goed dat daar lui van vroeger inzitten. Ik beschouw het als een eer om die functie te vervullen.' ■

Willem Selman in zijn kantoor, met op de achtergrond het schilderij dat zijn jongste dochter maakte (foto Unilever).

Albert Kappers woont al een kwart eeuw in Rome, waar hij werkt bij de Spoorwegen. Hij behoorde tot de generatie UT-studenten die experimenteerden in de Boerderij en ‘Hegel’ kregen toegediend. ‘Prachtige tijd, ik zou het zo over doen’.

Tekst en foto's: Bert Groenman

Een ‘langharige’

Stazione Termini, de dynamische werkomgeving van Albert Kappers, is een verhaal apart. Met het fameuze, architectonisch welgevormde centraal station van Rome, dat in twee tijdsfasen (vlak vóór en vlak na de Tweede Wereldoorlog) vooral uit marmer werd opgetrokken, krijgt iedere bezoeker van de stad te maken. Vanaf het prille ochtendgloren tot aan het vertrek van de nachttrein naar Palermo is het een menselijke mierenhoop die krioelt rond en over de bijna dertig perrons, de overdekte winkelgalerijen, de restaurantjes en espressobars, de enorme boekenzaak in de glazen hal, en het ondergrondse gangenstelsel. Vrees voor zakkenrollers heeft Albert niet: ‘Die hebben het alleen gemunt op toeristen’. We zijn gewaarschuwd. Dagelijks arriveren en vertrekken er 800 treinen, wat voor een eindstation op zich al een wonder is. En ze rijden nog op tijd ook, verzekert Kappers, althans bijna.

De gemiddelde vertraging is gereduceerd tot gemiddeld tien seconden per trein. Zijn werkgever, de Italiaanse Spoorwegen, heeft een prestatiecontract afgesloten met de overheid. Zaken als veiligheid, klantvriendelijkheid, netheid en stiptheid zijn de bepalende factoren. Rome heeft, qua treinverkeer, een voorbeeldfunctie voor het land, aldus Kappers. Vanuit de

hypermoderne controlekamer regelt de verkeersleiding alle treinbewegingen in en rond Rome tot een straal van dertig kilometer rond de stad. Een meterslang elektronisch aangedreven paneel met allerlei gekleurde lijnen geeft de operators een beeld van de actuele situatie. De verkeersleiders regelen het vertrek van de treinen en anticiperen op vertragingen, seinstoren of ander ongerief. Zoals een bevroren wissel door sneeuwval, wat eens in de twintig jaar schijnt voor te komen.

Termini is ook de centrale aankomstplaats van het uitstekende openbaar vervoer tussen het centrum en de vliegvelden Fiumicino, ten zuidwesten van de stad en Ciampino in het zuidoosten. De twee langgerekte metrolijnen die Rome rijk is kruisen elkaar onder Termini. Het ondergrondse treinennet is aanzienlijk minder dicht dan dat van Parijs. Dat betekent vooral boven de grond meters maken. 's Zomers is dat zweten geblazen, maar in het voorjaar is de temperatuur aangenaam, aldus Kappers.

Het immense station ligt aan de rand van het historische centrum, waar de ene bezienswaardigheid de andere in pracht en praal overtreft. De Romeinse keizers

bouwden er vanaf het begin van de jaartelling hun tempels, fora, paleizen en triomfbogen. Het Forum Romanum, omzoomd door de Palatijnse heuvels, op steenworp afstand van het Colosseum aan de ene kant en het Piazza Venezia aan de andere kant, was ongeveer duitzend jaar lang het politieke en religieuze hart van het rijk. Het was *the place to be*. De keizers reden er in hun strijdswagens langs de juichende menigte, grote redenaars hielden er hun toespraken, priesters offerden aan de goden. En dat waren er nogal wat. Zelfs een gymnasiast zal alles uit de kast moeten halen om te reconstrueren hoe de geschiedenis ook al weer in elkaar steekt. En was Gaius Julius Caesar nu een consul of een keizer? Of allebei?

In die bekoorlijke ambiance van cultuur en een aangenaam klimaat werkt UT-alumnus Albert Kappers. Heimwee naar Nederland is er niet. Hij zegt: ‘In je onderbewustzijn weet je dat je altijd nog terug kan als er iets misgaat, met je werk bijvoorbeeld. De sociale voorzieningen zijn hier een stuk minder. De Nederlanders die hier wonen realiseren zich dat. Het dilemma voor mij is alleen dat ik misschien dan geen volbloed Italiaan ben, maar ook geen echte Nederlander meer.’

Naam: Albert Kappers (48)

Studie: Toegepaste Wiskunde en

Technische Bedrijfskunde

Afgestudeerd: 1983

Beroep: inkoper bij Italferr, Rome

pacifist

Kappers' werkkamer is te vinden op vijf hoog aan de Via Marsala 53, aan de zijkant van Termini. Hij werkt er sinds kort als inkoper bij Italferr, het ingenieursbureau van de Ferrovie dello Stato, de Italiaanse Spoorwegen, met een personeelsbestand van meer dan 1500 werknemers. Een speciaal pasje geeft toegang tot het gebouw. Zijn werk bestaat uit het inschakelen van technische deskundigheid binnen het bedrijf en het inkopen van externe expertise (zoals projectontwerpen, informatica en telecomdiensten). Het gaat om zaken als spoorwegverdubbeling, nieuwe baanvakken, automatisering van knooppunten en projecten in het kader van de hogesnelheidslijn zoals die tussen Rome en Napels. Het is een tijdelijk dienstverband. Kappers verwacht wel dat hij binnenkort een vast contract krijgt. 'Het is een budgettaire kwestie. Ik heb goede hoop dat ik snel weer in een leidinggevende rol word aangesteld, als *dirigente* dus. Vergeleken met mijn vorige banen bij TIM had ik bij Italferr de baas van mijn baas kunnen zijn. Dat weet men hier ook. Maar het leven is te leuk om me daar op dit moment aan te storen. Ik neem het zoals het komt.'

TIM is marktleider op het gebied van mobiele telefonie in Italië, gevolgd door Vodafone. Kappers bekleedde er van 1992 tot 2003 diverse management- en projectfuncties, waaronder die van hoofd inkoop, een topbaan. Zijn laatste functie bij TIM was ook niet de minste: het aansturen van acht callcentres met 1000 medewerkers en een verzorgingsgebied van 300 000 zakelijke klanten. Door een interne reorganisatie kwam hij echter op straat te staan en belandde hij kort daarna via een headhunter bij de Spoorwegen. 'Deze baan is heel wat

De Italianen gaan meerdere keren per jaar massaal de straat op, Kappers en zijn vrouw nemen vaak aan zo'n manifestatie deel. Deze foto is gemaakt tijdens de demonstratie vóór de vrijlating van Giuliana Sgrena, de verslaggeefster van de linkse krant *Il Manifesto* en tegen de oorlog in Irak. Sgrena werd begin maart vrijgelaten, maar een agent van de geheime dienst kwam daarbij om het leven. 'Ik kon er zelf niet bij zijn, maar mijn vrouw liep wel mee. Als teken van protest en uit respect en waardering voor de agent hebben we ook het condoléanceregister getekend bij het 'Altaar van het Vaderland' aan de Piazza Venezia.'

rustiger dan al mijn vorige functies. Op zich is dat geen punt: ik heb nu tijd voor de school van mijn kinderen, lees weer veel en bezoek de Nederlandse kolonie die iedere derde donderdag in de maand bij elkaar komt voor een lezing en een borrel.' Deze donderdagavond vertelt een Nederlandse archeologe in een pittoresk café over haar werk rond de opgravingen in Pompeji, de stad die in '79 na Chr. werd bedolven onder een laag lava en as na een uitbarsting van de Vesuvius. Na kantoortijd nemen we de blauwe metrolijn naar halte Colosseo, voor een paar foto's. Albert is lang van postuur en gestoken in een grijs pak. Zijn bril zorgt voor een vriendelijke, welhaast Italiaanse uitstraling. Geduldig poseert hij tegen het decor van de plek waar in de Romeinse tijd duizenden mensen en dieren voor het oog van het volk op bevel van de keizer werden omgebracht. Naast diverse grootheden zoals Augustus, Marcus Aurelius, Trajanus en Hadrianus, zaten er enkele volstrekt gestoorde exemplaren tussen. Zoals de beruchte Nero (54-68), die de hand zou hebben gehad in de grote brand die Rome in de as legde, of Caligula (37-41), die eerst z'n broer vermoordde en vervolgens zijn geliefde paard Indicus tot consul wilde benoemen. Of de geschifte Heliogabalus (218-222) die kort na zijn troonsbestijging in vrouwenkleren verscheen en de senaat opdracht gaf hem tot 'keizerin van Rome' uit te roepen. Nu laat het immer rond-

razende verkeer de arena trillen op haar grondvesten. Een punt van zorg, aldus Kappers.

Verderop vele andere formidabele trekpleisters, waar Albert, als rechtgeaarde Romein, de geschiedenis van kent. De beroemde trappen aan de Piazza di Spagna, de Fontana di Trevi, het Pantheon en het Piazza Augusto Imperatore. Groene rust zoeken de Romeinen in Villa Borghese, zeg maar het Bois de Boulogne van Rome. Het Vaticaan met het machtige Pietersplein ligt aan de overzijde van de Tiber (Tevere in het Italiaans) en dus wat excentrisch ten opzichte van Termini. Maar de metrokaart geldt ook voor de stadsbussen. Dat de Tevere een smerige rivier zou zijn, ontkent Kappers met klem. Er zijn veel wettelijke regelingen die dat voorkomen.

De paus toont zich dit weekend aan de vele tienduizenden bezoekers die voor dat ene kwartiertje van heinde en verre naar de Italiaanse hoofdstad zijn afge-reisd. De sfeer is die als in Lourdes. Snorrende camera's zoomen in op de kerkvorst en het publiek: het zou de laatste keer kunnen zijn dat de paus in het openbaar verschijnt. Albert heeft het niet zo mee op met al die toeters en bellen. 'Als er één volkje anti-clericaal is dan zijn het de Romeinen wel en daar ben ik er een van.'

Rome, het is dagelijkse kost. 'Maar ik ken lang niet alles. Achter sommige gevels gaan prachtige, historische plekjes schuil

waar nauwelijks iemand het bestaan van weet.' Hij woont er al sedert 1979, spreekt de taal uiteraard vloeiend, zij het met een licht accent. 'Maar een Milanees hoort dat niet.' Italiaans is ook de voertaal aan tafel. Zijn Italiaanse vrouw Anna, die als econoom werkt bij de Italiaanse sociale verzekeringsbank, spreekt en verstaat verdienstelijk Nederlands. Dat leerde ze in de vijf jaar dat Albert bij Philips in Eindhoven en Apeldoorn werkte (van 1987 tot 1992). Hun twee kinderen, Martin van dertien en Elena van zestien, kunnen zich met Nederlands aardig verstaanbaar maken. Dat is vooral handig als het gezin Kappers familie en kennissen opzoekt in Nederland. Hun riante appartement op driehonderd meter van het Vaticaan en vlak bij de school van de kinderen verruilen ze in de zomermaanden, als de hitte toeslaat en de toeristen bezit nemen van de stad, voor hun tweede huis in Ciciliano. Het is een dorpje dat op zeshonderd meter hoogte is gelegen tegen de uitlopers van de Apennijnen. Uurtje rijden.

Albert komt uit een domineesgezin. Hij is een trouw kerkganger en houdt zelf ook wel van ankers en kaders. In zijn studietijd was hij niet écht links, wel 'langharig', christelijk, begunstiger van Groen Links, pacifist en dienstweigeraar. Een baan bij Hollandse Signaal was destijds niet aan hem besteed en ook nu laat hij een aanbieding van een Amerikaans bedrijf dat zich bezighoudt met defensieopdrachten aan zich voorbij gaan. In het verleden deed hij veel werk voor Pax Christi in Italië. In die context leerde hij eind jaren zeventig zijn vrouw kennen. Aan zijn studietijd bewaart hij warme herinneringen. Zijn afstudeeropdracht wilde Kappers per se in het buitenland doen. Het zou, door bemiddeling van de toenmalige rector Jan Kreiken, Moskou worden en hij was al begonnen Russisch te leren. Maar doordat het culturele akkoord met Rusland vanwege de Koude Oorlog werd bevroren, verlegde hij zijn koers naar Italië. Onder de noemer 'werknemersmedezeggenschap' - gepredikt door professor Van Zutem en zijn collega De Jongh - kreeg *kameraad* Kappers een stageplek in een hoogovenfabriek ten noorden van Rome. Hij bleef daarna in de hoofdstad hangen, kreeg er een baan als programmeur. 'Er moest brood op de plank komen, temeer omdat ik ook al was getrouwd met Anna.'

Tijdens zijn studie was hij lid van de SRD,

een dik half jaar Nederlandse jongerenvertegenwoordiger bij de UNESCO, lid van de faculteitsraad van TW en voorlichter op middelbare scholen. 'Het was een prachtige tijd. Ik stemde vóór het Torentje van Drienerlo en zag het stochastische kunstwerk van TW voorgoed onder water verdwijnen. Ik behoorde tot de laatste generatie studenten voor wie de bomen nog tot in de hemel groeiden. Eens in de zes weken kwam ik liftend uit

Italië om een tentamen te doen en de afstudeercommissie te spreken. Ze stonden voor me klaar alsof het een privé-klus was! Wat een luxe. Ik genoot van de WMW-vakken. Hegel met Peter Várdy, de bedrijfssimulaties en lezingen in de Boerderij, Broodje Cultuur, de discussie rond de Derde-Wereld-koffie in de hogeschoolraad. Het was een prachtige tijd, ik zou alles zo nog een keer over willen doen'. ■

CAMPUS VANUIT DE LUCHT

De UT is voortdurend in beweging, ook in fysiek opzicht. Zeker de oud-gedienden onder de alumni zullen de campus met al haar nieuwe en gerenoveerde onderwijs- en andere gebouwen nauwelijks meer terugkennen. In het gebied rond het voormalige WB-gebouw, tegenwoordig Horst geheten, gonst het al een tijdje van de bouwactiviteiten. En dat blijft de komende jaren zo. De enorme hallen van het pand krijgen stuk voor stuk een grondige opknopbeurt. En nieuwe gebruikers.

Ook de meeste campusflats ondergingen in de loop der jaren een grondige opknopbeurt, net als de Bastille, die qua interieur in niets herinnert aan de oude tijd. De laatste luchtopnamen van de campus dateren al weer van najaar 2001 en zijn verwerkt in de lustrumuitgave 'Van landgoed tot kenniscampus', dat een beeld geeft van veertig jaar UT-historie (dit fraai uitgevoerde boek is nog in beperkte mate verkrijgbaar). De plaatjes op deze pagina's zijn van recentere datum (najaar 2004). ■

Foto's: Jan Nijkrake

Op de voorgrond gebouw Cubicus (voormalig TW/RC), met daarachter het fraaie esje en meer naar rechts de Horsttoren (WB) en het oude Hallencomplex.

Studentenflats aan de Campuslaan, met op de achtergrond de patio's aan de Matenweg. Rechts boven het honkbalveld.

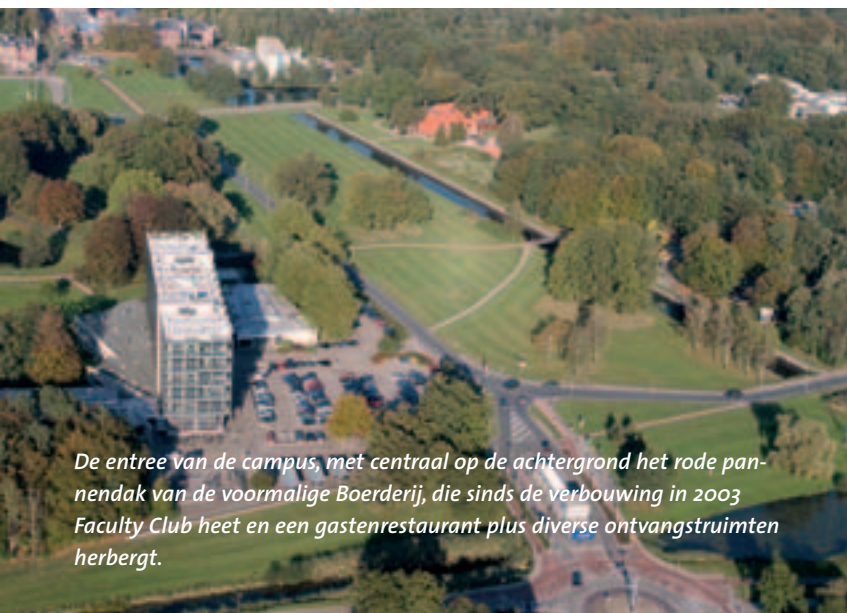
Zicht op Drienerlo, met centraal op de foto de studentenflats aan de Calslaan. Rechts onder is achter de kantorenflat, nog net hotel-restaurant De Broeierd zichtbaar.

Halfverscholen in het bos: het Sportcentrum dat voor de zomer 2005 volledig wordt gerenoveerd. Links onder is nog net de Boortoren zichtbaar, het clubhuis van hockeyvereniging Drienerlo.

Een deel van de sportvelden met rechts de Boortoren en centraal de studentenwoningen aan Campuslaan en Matenweg. Op de voorgrond de vermaarde gastenflat voor (destijds) alleenstaanden.

De entree van de campus, met centraal op de achtergrond het rode panddak van de voormalige Boerderij, die sinds de verbouwing in 2003 Faculty Club heet en een gastenrestaurant plus diverse ontvangstruimten herbergt.

De deels gerenoveerde huisvesting aan de Calslaan. Het puntdak is dat van Boerderij Bosch, het onderkomen van de personeelsvereniging UT-Kring. Links boven het geel van de flats voor buitenlandse studenten en medewerkers.

Campus sweethearts Natascha Janssen en Ferrie van Hattum vertrekken na hun afstuderen in 1995 naar Portugal waar een universitaire carrière wacht. Anno 2005 bouwen de onderwijskundige en de werktuigbouwer een huis met veranda temidden van de wijnvelden van São Torcato, Noord-Portugal. 'Wij kiezen voor een prettiger leven voor onszelf en onze kinderen.'

Tekst en foto's: Jannie Benedictus

Prettig bestaan in Portugal

In een vers gestoomd pakje wandelt Natascha het rectoraat binnen van de Universidade do Minho in het oude centrum van het stadje Braga. Vandaag krijgt ze, net als alle anderen die het afgelopen jaar zijn gepromoveerd, haar bul, tijdens de plechtige *Dia da Universidade*, de 31ste verjaardag van de universiteit waar zij en haar man beide werken. Een van de organisatoren schiet Natascha bij binnenkomst aan. In opgewonden Portugees wordt overlegd. 'Familie mag niet mee naar binnen', zegt Natascha teleurgesteld tegen Ferrie. Wat blijkt: de president van Mozambique krijgt toevallig vandaag een eredoctoraat en zowel de huidige president van Portugal als ex-president Mario Soares zijn daarbij aanwezig. Zo'n zware delegatie vereist een opgeschroefde beveiliging. Natascha betreedt alleen de zaal en Ferrie steekt z'n werkeloos geworden foto-stelletje weer in z'n zak. 'Staat je mobiel wel op trilstand?', roept hij zijn vrouw nog na. In een cafeetje aan de overkant van de straat die vol staat met de verzamelde nationale televisiepers, doet Ferrie vrolijk kletsend een bakkie aan de bar. Veel Portugezen beginnen hun dag met een pittige slok koffie en een cakeje ergens in een café. Een zelfzettend volkje is het niet. Het koffiezetapparaat van de Van Hattums zit nog in de verhuisdoos. Kwestie van integratie.

Het is de tweede keer dat ze in Portugal wonen, vertelt Ferrie. In 1995 vertrekken de campusliefjes naar de Universiteit van Minho in het stadje Guimarães,

waar de technische studies gevestigd zijn. Ferrie kan daar promoveren bij de vakgroep Polymeren en Natascha gaat mee. Al snel kan ze als onderwijskundige voor de technische studies aan het werk. Vier jaar later mag Ferrie zich doctor noemen en besluiten ze het in Nederland te proberen. Kijken hoe dat bevalt. Maar het Portugese leven trekt teveel en in 2001 keren ze met z'n drietjes, dochter Mathilde is inmiddels geboren, terug naar Guimarães. Dit keer voorgoed.

Na de ellenlange plechtigheid waarbij Ferrie vanwege ondoorgroondelijke Portugese redenen halverwege ineens toch naar binnen mag, strijken de Van Hattums hongerig neer in een eetgelegenheid. 'We hebben nog alle tijd', zegt Ferrie met een blik op de klok en zwierig plaatst hij een bestelling. Mathilde van vier en Ernst, of Ernesto zoals de Portugezen de tweejarige noemen, vermaken zich nog wel even op de crèche die in Portugal goed geregeld blijkt. 'Mannen en vrouwen werken hier vanwege de lage inkomens beide vaak fulltime. De overheid heeft de opvang daarom prima voor elkaar', zegt Natascha. Het gesprek komt tijdens de lunch, een uitgebreide warme maaltijd zoals hier gebruikelijk is, al snel op Enschede. In '89 komen Natascha (vanuit Neede) en Ferrie (vanuit Amersfoort) naar de UT om onderwijskunde en werktuigbouwkunde te studeren. 'Meteen in het eerste jaar kregen we wat', bekent Natascha. Hun studentenleven speelt zich voornamelijk af op de campus. Beide spelen voorstellingen

bij cabaretvereniging Contramime, Ferrie is een blauwe maandag actief in de campuspolitiek en Natascha zit in het bestuur van studievereniging TObias. Het tweetal roemt het sterke huiskamergevoel in Enschede. 'Vrienden die in andere steden woonden, kookten met een paar huisgenoten, die hun wel aanstonden. Wij aten altijd met de hele flat.' Natascha: 'Daar leer je misschien nog wel het meeste van.' Ferrie: 'Probeer je als jongerejaars maar eens staande te houden in zo'n groep.' Jammer dat campus en stad niet hand in hand gingen, vinden ze. 'In de stad woonden de ballen, op de campus de nerds, dat was zo ongeveer het idee in onze tijd', zegt Ferrie. 'Hopelijk is dat nu anders, want de campus is iets unieks waar studenten trots op moeten zijn.'

Over de verbouwing van hun geliefde Bastille raken ze niet uitgepraat. Vorig jaar wilden ze tijdens een bezoek aan Nederland *for old times sake* 'romantisch' in de mensa dineren. Dat viel tegen. 'Wie haalt er nou een bulldozer door zo'n karakteristiek gebouw', vragen ze zich af. 'En wat zit daar tegenwoordig voor commerciële club in?' Ferrie in overdreven Engels: *'The Student Union?'*

De lunch heeft gemaakt. Natascha en Ferrie ontvouwen de plannen voor de volgende dag. 'Als we nou eerst eens op de universiteit gaan kijken en daarna langs de plek rijden waar ons huisje komt.' Natascha: 'En kom dan 's avonds bij ons eten.' Ze besluiten hutspot te koken ter ere van het

Nederlandse bezoek. Ferrie: 'En dan laten we meteen de satelliet even zien. Komen we lekker geïntegreerd over.'

Langzaam rijdt Ferrie over de smalle weg die van São Torcato, een deel van Guimarães, naar hun toekomstige woning leidt. 'Hier woont onze buurvrouw.' Natascha wijst op een ouderwets stenen huisje. Ferrie remt. 'En hier wonen wij straks.' Op de plek waar hun traditionele woonhuis moet komen, staat nu nog een schilderachtige ruïne die binnenkort tegen de vlakte gaat. 'Een vriendin vroeg of we de sleutel al hadden', grinnikt Natascha met een blik op het overwoekerde huisje.

Als echte landeigenaren lopen ze over hun dertienhonderd vierkante meter grond. Voor dit soort plekjes moet het woord pittoresk bedacht zijn. Een groen, glooiend landschap met sinaasappelbomen en wijnranken. In de valleien van de provincie Minho worden de bekende *vinhos verdes*, groene wijnen, gemaakt.

Ferrie vist een tekening uit zijn achterzak en verduidelijkt de plannen. 'Het liefst hadden we een oude ruïne gekocht waarvan we de stenen konden hergebruiken', zegt hij. 'We willen namelijk niet iets moderns bouwen.' Natascha: 'Het was lastig om iets te vinden omdat de eigenaren die over de verkoop moeten beslissen hier vaak niet meer wonen. Voordat je die gevonden hebt, ben je zo twee jaar verder. Toen stuitte we op dit. Zeven kilometer van

Guimarães, dus een prima locatie. Helaas kunnen we niks meer met deze stenen en dus bouwen we hier een heel nieuw huis.'

Eén ding staat vast: hun woning wordt de best geïsoleerde van heel Portugal. Want hoewel het in Noord-Portugal flink koud kan worden, zijn de meeste huizen slecht geïsoleerd en bovendien vrijwel altijd betegeld wat het er niet behaaglijker op maakt. 'Ik heb het nog nooit zo koud gehad als in Portugal', zegt Ferrie.

Over een jaar moet het droomhuis er staan. Ze zien het al helemaal voor zich. Ferrie: 'Ik op de veranda met een kopje koffie en mijn laptop en de kinderen spelend voor me in het gras.' Natascha: 'Ik word iedere keer weer blij als ik dit plekje zie.'

Ja, ze zien zichzelf hier wel oud en gerimpeld worden. Naar Nederland verlangen ze eigenlijk niet, vertelden ze vanochtend al, in de kantine van de Universiteit van Minho in Guimarães. Hier probeert Natascha als gepromoveerd onderwijskundige voor de technische studies de kwaliteit van het leerproces te verbeteren en doet Ferrie bij het departement Polymeertechnologie onderzoek naar vezelversterkte kunststoffen.

'Het leven is hier gewoon prettiger', zeggen ze. In de twee jaar dat ze in Nederland werkten, Ferrie als onderzoeker bij TNO in Delft en Natascha als onderwijskundige bij de Erasmus Universiteit, kwamen ze daar achter. Natascha: 'Wanneer we in Nederland met vrienden wilden afspreken, hadden ze in het gunstigste geval binnen twee maanden een gaatje.' Ferrie: 'Het tempo ligt hoger. Werken, daarna squashen, dan nog snel snel voor sluitingstijd naar de supermarkt. Doordeweeks mag het nooit te laat worden, want oei, morgenochtend moeten we weer vroeg op. Gevolg is dat de weekenden propvol zitten. Hier gaat dat allemaal wat gemakkelijker.'

Natascha: 'Hier schrijft ook niemand een sociale afspraak in een agenda. Dat georganiseerde gedoe is typisch Nederlands.' Ook vond ze de sfeer onvriendelijker. 'Als ik in Delft tegen iemand opbotste dan was het: hé, kan je niet uitkijken. Hier is het nog altijd: sorry.'

Aan het werk lag het niet hoor, haasten ze zich te zeggen. 'Ik had het bij TNO prima naar mijn zin', vertelt Ferrie. En het Hollandse werktempo konden ze ook wel handelen. 'Ik werk hier zelfs harder', zegt hij. 'Het is een duidelijke zaak, als ik

het niet doe, doet niemand het.' Het ambtelijke vergadercultuurtje in Nederland werkt juist remmend vinden ze. 'Hier vergaderen ze alleen als het echt nodig is', zegt Ferrie. 'Maar die vergaderingen duren dan wel een hele tijd', vindt Natascha. 'Portugezen zijn vrij lang van stof. De een wil niet voor de ander onder doen en bovendien laten ze elkaar tot in den treure uitpraten. Die beleefdheid heeft te maken met het feit dat Portugal tot 1974 een militaire dictatuur was.

Vroeger mocht de bevolking niks zeggen, nu nemen ze de tijd.' Directe kritiek vermijden ze. Ferrie: 'Het belangrijkste is dat je aan het einde van de dag nog samen een kopje koffie kunt drinken.' Natascha: 'De mensen zijn vriendelijker. Van ellebogen en onderhuidse wrevel merk ik hier niets.'

Als ze in 2001 terugkeren naar Noord-Portugal, waar ze beide weer op hun oude werkplek terecht kunnen, besluiten ze een eigen huis te bouwen. 'We weten nu zeker dat we willen blijven.'

Tot die tijd bewonen ze een ruime flat in Guimarães, vlakbij de universiteit. Die avond staat de hutspot al te pruttelen. Voor de goede orde, ze zijn wel degelijk geïntegreerd. Ze spreken vloeiend Portugees, de kinderen gaan naar een lokale school, ze weten veel van de geschiedenis van het land. 'Toch blijf je buitenlander', zegt Natascha. 'Logisch, we zijn Nederlanders, zo zijn we nu eenmaal opgevoed. We hebben een andere achtergrond. Bedenk alleen dat de mensen hier uit een dictatuur komen. De huidige studenten bijvoorbeeld behoren tot de eerste generatie die hoger wordt opgeleid. Na de revolutie zijn er tien nieuwe universiteiten opgericht, waaronder de onze. Veel mensen van onze leeftijd hebben alleen lagere school. Mede door dat lage opleidingsniveau vinden we de Portugese televisie niet zo leuk. Bij gebrek aan beter hebben we een schotel. Maar als ik kijk naar sommige Nederlanders in de Algarve, dan doen wij het niet slecht.' Lachend: 'Wij hoeven geen friet van Piet.' De familie gaat aan tafel. Op de achtergrond klinkt een cd-tje met Portugese fadomuziek. Mathilde en Ernst kletsen er lustig op los. De kleuter en de peuter spreken alleen thuis Nederlands. Sommige woorden rollen er met de Portugese tongval uit. 'Ze doen me vaak denken aan Calimero', zegt Ferrie geamuseerd.

Mathilde zingt vol overgave een Portugees liedje dat ze vandaag op school heeft geleerd. Maar even moeiteloos schakelen zij en haar broertje over op het jarenzestigrepertoire van Johnny Kraaijkamp en Rijk de Gooyer, waarvan Ferrie en Natascha cassettebandjes in de auto hebben liggen.

De combinatie van Hollandse hutspot en Portugese fado vraagt er gewoon om. ■

Echt afscheid neemt Henk Tijdeman nog niet

‘Ooit een vierkante seconde gezien?’

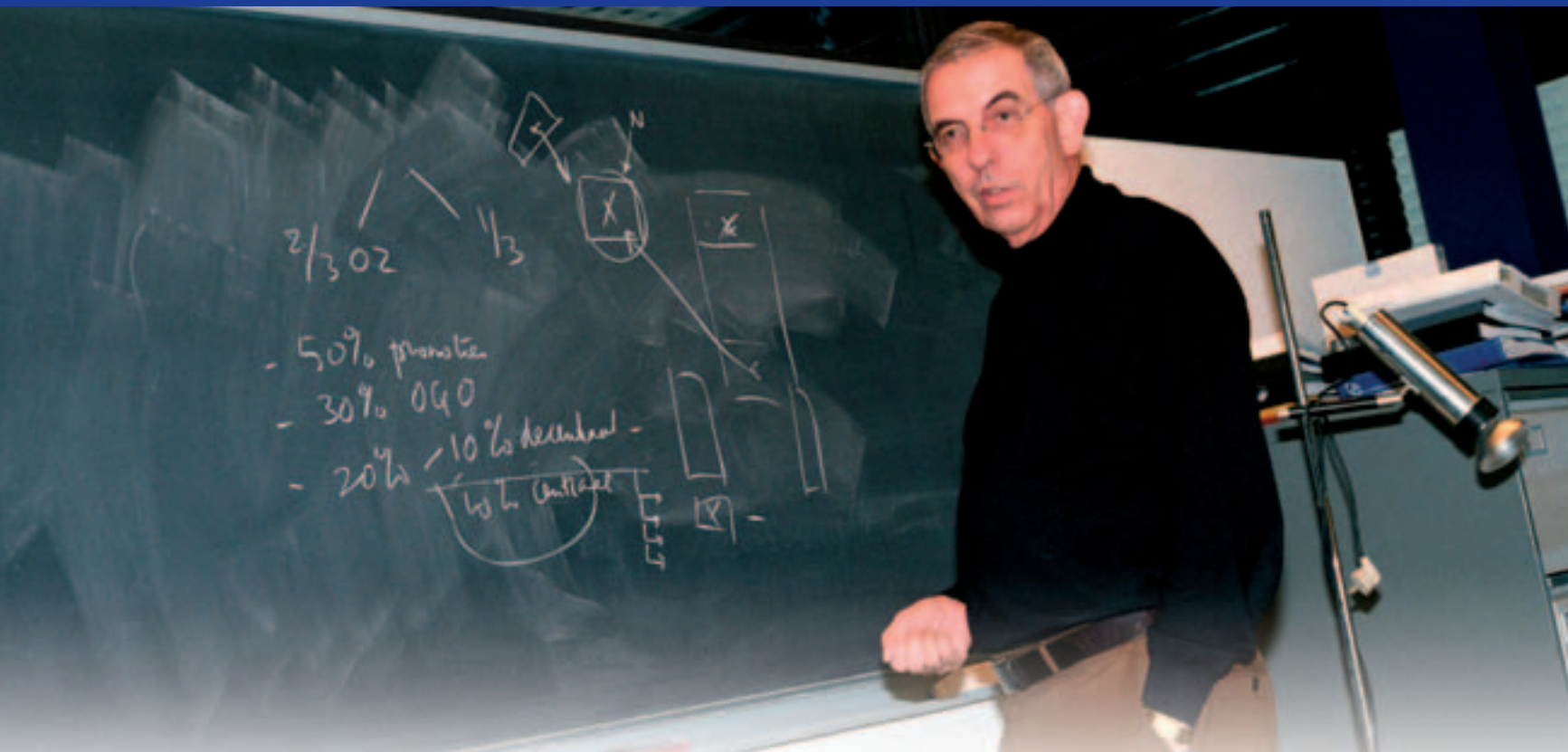
‘Klcomputational Mechanics’, dat zou het vast en zeker gaan worden als hij echt naar Twente zou vertrekken. Zijn collega’s bij het Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlab in Delft vonden het maar een rare ‘move’ dat hij in 1986 koos voor de UT.

Inmiddels heeft hij er alweer zijn afscheidscollege gehouden. Maar nog steeds is professor Henk Tijdeman veel op pad voor de universiteit.

Tekst: Wiebe van der Veen/Foto’s: Arjan Reef

De *drive* van toenmalig rector Harry van den Kroonenberg maakte dat Tijdeman toch koos voor Twente, alle bedenkingen van zijn collega's ten spijt en ondanks zijn eigen belangstelling voor lucht- en ruimtevaarttechniek. 'Hij gaf mij het gevoel dat er in Twente veel mogelijk was. En daarin ben ik niet teleurgesteld.' Na vijfentwintig jaar NLR werd het dus een hoogleraarschap technische mechanica in Twente. De passie voor luchtvaart zit er nog steeds in, wat blijkt uit de getekende doorsneden van vliegtuigen en straalmotoren op zijn prikbord. Het blijkt ook uit de succesvolle 'minor' in het UT-onderwijs, die hij samen met collega's Harry Hoeijmakers, Hans Heerkens en zijn opvolger André de Boer heeft opgetuigd op dit gebied.

Luchtvaartonderwijs in Twente: in Delft waren ze opnieuw 'not amused', nadat ze eerder al vreemd opkeken van Tijdemans besluit om in het oosten hoogleraar te worden. Inmiddels zijn de verhoudingen prima, haast hij zich te zeggen.

Brede blik

Achttien jaar na zijn aantreden in Twente maakt Henk Tijdeman de balans op, af en toe bladerend door de sheets van zijn afscheidscollege in januari 2004. Zo'n kleine tweehonderd afstudeerders en 21 promovendi ziet hij in die periode voorbijtrekken, hij zet, samen met Han Huétink een sterke onderzoeksgroep op met veel industriële contacten. Tot slot is hij enkele jaren wetenschappelijk directeur van het instituut IMPACT. Hij beperkt zich in de loop van de tijd niet tot mechanica. 'Ik ben ook ingesprongen als 'interim hoogleraar' in materiaalkunde en ontwerpen in kunststoffen. Die breedte was ik wel gewend van het NLR.'

Als wetenschappelijk directeur van het nieuwe

instituut genoot Tijdeman dan ook vooral van het bijeenbrengen van disciplines. Procestechnologisch en mechanisch onderzoek onder één dak, het kan leiden tot verrassende 'huwelijken', merkte hij: 'Van vezelversterkte composieten is bijvoorbeeld bekend dat ze gevoelig zijn voor steeninslag. Dan mag het materiaal in aanleg mooie eigenschappen hebben, de sterkte is eruit na zo'n tik. Om dat te verbeteren werken werktuigbouwkundigen al aan 'stitching': op de vezels in langsricting wordt een soort beharing aangebracht van korte vezels, er loodrecht op. Maar breng je deze onderzoekers in contact met een groep bij Chemische Technologie, dan vertellen ze daar dat je ook vezels kunt maken die al van meet af aan loodrechte vezeltjes meekrijgen.

Ik vind het dan mooi om te zien dat die onderzoekers met elkaar aan het werk gaan, terwijl ze elkaar voor die tijd misschien nog niet eens kenden, dan is er veel gewonnen. In dat soort dwarsverbanden is het instituut sterk.' En de naam IMPACT? 'Ik stuurde een email rond met het verzoek: bedenk voor het instituut eens een naam met een beetje impact. Heel snel had collega Suzanne Hulscher van 'impact' al een afkorting gemaakt voor Institute for Mechanics, Processes and Control Twente.'

Grote instituten

Ervoor zorgen dat mensen onvermoede samenwerkingsverbanden aangaan, dat is eigenlijk wat Tijdeman na zijn pensionering nog steeds doet: hij heeft een 'liaisonfunctie' - 'aan die naam kan ik ook niets doen' - tussen de UT en de Grote Technologische Instituten (GTI's) en TNO in het land. Twee dagen per week, maar in de praktijk méér, is hij vooral op reis. Van ECN naar het Waterloopkundig Laboratorium en van TNO naar

Marin. Inclusief - hoe kan het anders - opnieuw het NLR, waarvoor hij ook in de wetenschappelijke adviesraad zit. 'Dat is erg boeiend. Bij TNO zijn bijvoorbeeld grote veranderingen op til. En ze hebben nog geen grote vestiging in de buurt van de UT: als het aan mij ligt gaat dat veranderen.' Een paar jaar geleden was samenwerking met TNO bijvoorbeeld al goed voor een Kenniscentrum Trillingen en Geluid.

Geluid

Dat brengt het gesprek op een andere passie van Tijdeman: het akoestisch onderzoek dat zijn groep heeft gedaan. De bron van trillingen en geluidsoverlast achterhalen door goed naar de constructie te kijken, daarvoor hebben de onderzoekers goede tools weten te ontwikkelen. Voor stillere treinen of voor het achterhalen van een vervelende brom in een huishoudelijk apparaat.

'Bij dat nationale project Stiller Treinverkeer merkten we dat we goed konden samenwerken met de tribologen. De loop van een kogellager heeft veel overeenkomsten met het contact tussen wiel en rail. Onze modellen werden ook ingezet door een lagerfabrikant om een probleem met een klant op te lossen. Daarvoor isoleerden we niet het lager dat een probleem leek te geven in een versnellingsbak, maar keken we ook naar de constructie eromheen. Die stond in zijn geheel mee te trillen, en daar moest iets aan gebeuren. Dat bespaart zo'n bedrijf dan weer veel geld.'

'Wat ik daarbij vaak merkte, is dat modellen en simulaties op een veel te beperkte manier worden gebruikt. Je berekent wat je eigenlijk al weet, en dat ga je dan ook nog eens weer verifiëren met experimenten. Welke nieuwe kennis levert dat nu op? Een goed model biedt juist de mogelijkheid van een inverse benadering: laat een parameter variëren die je 'in het echt' niet kunt variëren, en kijk wat er gebeurt. Bedenk ook nieuwe meetmethoden, die iets kunnen toevoegen.'

Als voorbeeld noemt Tijdeman de akoestische metingen met de 'microflown' die elders aan de UT is ontwikkeld: een microfoon die geen druk meet maar deeltjessnelheden. 'Als we dat kunnen meten, versterkt dat de inverse benadering. Zo zijn we in staat om een bromgeluid waarover een elektronicafabrikant zich al tijden het hoofd breekt, terug te voeren tot

een staande golf in een onderdeel op de printplaat, dat ogenschijnlijk onschuldig is. Gewoon door er eens anders tegenaan te kijken.'

Vierkante seconde

'Kijk eens op een andere manier naar de stof', dat lijkt ook het motto van Tijdeman in zijn rol als docent. Dat brengt hem, lachend, op de 'vierkante seconde'. 'Een meter is als eenheid eenvoudig te visualiseren, een vierkante en een kubieke meter ook. Maar een formule waarin 'meter-tot-de-vierde' staat, dat ging een student toch boven de pet. 'Kijk dan eens naar de eenheid van versnelling', heb ik toen gezegd: meter per seconde-kwadraat. Ooit een vierkante seconde gezien? De humor erin houden is wel belangrijk. Want je houdt de aandacht in een college echt niet langer dan twintig minuten vast. Dan is het tijd voor een sheet waarop een cartoon of een grap staat.' Die luchtige benadering maakte de betrokkenheid er overigens niet minder op, die Tijdeman aan de dag legde bij zijn studenten. 'We hadden zelf een eenvoudig instrument ontwikkeld om met studenten te kijken naar hun planning. Want een realistische planning maken, dat hadden ze eigenlijk tot dan toe niet hoeven doen. Als het aantal gehaalde vakken achterbleef bij de planning, gingen we eens praten met zo'n student: 'Is je verkering uit of is er iets anders aan de hand?' Ook wilden we graag dat ze hun vorderingen elke twee weken presenteerden aan mede-afstu-

deerders. Dan heb je een kritisch gehoor: studenten sparen elkaar daarbij echt niet! Iemand die 'es een keer vast zat, lieten we niet wachten. De deur stond open. Ik denk dat die benadering bij studenten bekend werd, via mond-tot-mondreclame.

Op een gegeven moment leverden wij een kwart van de afstudeerders bij Werktuigbouwkunde. Dat werpt, als we het opnieuw hebben over samenwerking tussen universiteit en industrie, zijn vruchten af. In heel veel bedrijven zit inmiddels een alumnus op een interessante positie.'

De carrière als straaljagerpiloot die Tijdeman aanvankelijk in gedachten had, kon hij als brildrager wel vergeten. Het werd dóórleren, op advies van een betrokken leraar. Vliegen als hobby is er ook niet van gekomen: 'Ik beperk me tot de *flight simulator* op de computer.' ■

Jacques Thomassen

Detlef Lohse

Universiteitshoogleraren

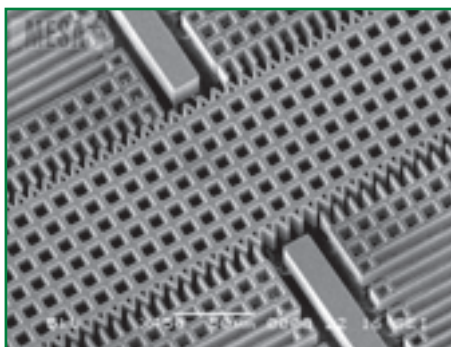
De UT-hoogleraren Detlef Lohse en Jacques Thomassen timmeren internationaal aan de weg met onderzoek dat sterk in de belangstelling staat, leidend tot publicaties in gezaghebbende bladen. Voor de Universiteit Twente reden om hen te benoemen tot universiteitshoogleraar: een erkenning die bij hoge uitzondering wordt toegekend. De twee universiteitshoogleraren krijgen extra middelen om hun onderzoek uit te breiden.

Lohse (41) is sinds 1998 hoogleraar Vloeistoffysica aan de faculteit Technische Natuurwetenschappen. Hij geniet internationale bekendheid door zijn verklaring van het verschijnsel 'sonoluminescentie': een belletje in vloeistof dat licht gaat uitzenden bij absorptie van akoestische energie. Zijn groep doet onderzoek naar stroming, turbulentie en bijvoorbeeld granulaire media. Het onderzoek leidde al tot verschillende publicaties in *Nature*, *Science* en *Physical Review Letters*. Actueel onderzoek is bijvoorbeeld het inzetten van belletjes in bloed, in combinatie met ultrasoon geluid, voor het lokaal afleveren van medicatie. Lohse is recent benoemd tot Fellow van de American Physical Society, en als lid van de Duitse *Akademie der Naturforscher* 'Leopoldina'. Zijn onderzoek is ondergebracht in de UT-instituten BMTI en IMPACT.

Thomassen (60) is sinds 1977 hoogleraar Politicologie, aan de huidige faculteit Bedrijf, Bestuur en Technologie. Zijn onderzoeksgroep heeft een unieke plaats verworven in de politicologie en bestuurskunde, en is volgens interne en externe reviews uitzonderlijk productief. Al met een van zijn eerste publicaties, 'Party Identification as a Cross-Cultural Concept' uit 1976, vestigde hij zijn naam: het artikel wordt beschouwd als een klassieker. Thomassens impact beperkt zich niet tot Nederland: hij is ook trekker van grote internationale vergelijkende studies. Zo richt hij zich in recent onderzoek op het systeem van politieke representatie in de Europese Unie en de legitimiteit van de politieke instituties binnen de Unie. Thomassens onderzoek is onderdeel van het Institute for Governance Studies (IGS) van de UT.

Nanometer schuifmaat

Positioneren met nanometer precisie, en dan ook meteen over een heel groot bereik: dat was het doel van promovendus Toon Kuijpers van de faculteit Elektrotechniek, Wiskunde en Informatica. Hij heeft daarvoor een 'schuifmaat' ontwikkeld in microsystementechnologie. Dankzij een patroon dat is aangebracht op de schuif en dankzij een kamstructuur aan weerszijden van deze schuif, wordt de positie op een nauwkeurige manier bepaald. De variatie in capaciteit is een maat voor de afstand. Gekoppeld aan een zogenaamde *comdrive* motor ontstaat een sensor-actuator combinatie die met nanometer precisie kan schuiven op een oppervlak. Die precisie is bijvoorbeeld belangrijk in nieuwe typen magnetische geheugens: in plaats van een draaiende schijf, gebruiken ze een magnetisch oppervlak dat gescand wordt door heel veel sensoren tegelijk. Elk magnetisch dotje van enkele vierkante nanometers representeert daar een bit. De nieuwe schuifmaat en het magnetische geheugen worden ontwikkeld binnen het MESA+ instituut voor nanotechnologie. www.mesaplus.utwente.nl

Regels voor cameratoezicht

'In de publieke ruimte is geen sprake van privacybescherming' is de veelgehoorde uitspraak als het gaat om cameratoezicht. Onjuist, vindt onderzoeker Lynsey Dubbeld. Ook buiten de privésfeer heeft een individu recht op die bescherming. Zij onderscheidt daarin de bescherming van de private sfeer, van persoonlijke informatie en van lichamelijke integriteit. In het geval van cameratoezicht zijn de regels aan een herziening toe, stelt zij in haar proefschrift aan de faculteit Gedragwetenschappen. Tussen bewaker en geobserveerde ziet zij een machts-asymmetrie: de camera kan meer registreren dan de bedoeling is, zodat een bewaker wel degelijk inbreuk maakt op de privacy zonder dat dit altijd te maken heeft met de 'reden van observeren'. Dubbeld stelt daarom een 'regulering van de observerende blik voor', die bijvoorbeeld technische beperkingen oplegt aan camera-systemen. www.gw.utwente.nl

Afbeeldingen zoeken zonder voorkennis

Het vinden van een afbeelding in een grote collectie of op internet is soms een hele kunst. Succes is meestal afhankelijk van de tekstuele beschrijving die aan het plaatje 'hangt': de bestandsnaam of enkele regels beschrijvende tekst. Informaticus Thijs Westerveld zou de computer het liefst een voorbeeldplaatje voorhouden: 'zoek een plaatje dat hierop lijkt'. Een combinatie met een geschreven tekstopdracht maakt het helemaal krachtig. Vind een foto van een spookachtig industrieterrein, paarden in de wei in hartje zomer, een crash op het circuit van Monte Carlo: dat zijn 'vage' omschrijvingen waarmee een afbeeldingenzoeker dan uit de voeten kan. Westerveld koppelt de statistiek van een beeld aan de methodiek van taalmodellen. Zijn methode werkt, zo blijkt uit proeven met een grote testdatabase in de VS. Westerveld promoveerde aan het Centrum voor Telematica en Informatietechnologie van de UT en werkte samen met het CWI in Amsterdam. Zijn onderzoek was in 2004 goed voor een Best Paper Award tijdens de Conference on Image and Video Retrieval in Dublin. www.ctit.utwente.nl

Kunstbloedvat uit lichaamseigen materiaal

Voor bloedvaten die zijn aangetast door aderverkalking zijn al wel betrouwbare kunststof vervangers beschikbaar, maar die zijn alleen toe te passen voor de aderen die groter zijn dan zes millimeter in doorsnee. Bij kleinere kunststof bloedvaten is het risico op trombose te groot. Gezonde aderen uit het eigen lichaam zijn dan een alternatief, maar die zijn beperkt voorhanden en kunnen bovendien complicaties geven. Onderzoek van het Medisch Spectrum Twente in Enschede en het Biomedisch Technologisch Instituut van de UT heeft geleid tot een buisje waarop spiercellen worden gekweekt uit het lichaam van de patiënt. Vanaf het moment van 'zaaien' blijkt het buisje sterk genoeg om een pulserende bloedstroom te weerstaan. Een natuurlijk bloedvat wordt op deze manier heel dicht benaderd. Het buisje dat aanvankelijk als drager dient voor de cellen, breekt op den duur af in het lichaam: de cellen hebben dan zelf een matrix van eiwitten aangemaakt die stevig genoeg is. Het ontwikkelde buisje is een belangrijke stap op weg naar een echt bloedvat, concludeert onderzoeker Paula Engbers in haar proefschrift aan de faculteit Technische Natuurwetenschappen. www.bmti.utwente.nl

Mobiliteit en wonen

Bij de ontwikkeling van grote woonwijken of bedrijventerreinen wordt de interactie tussen ruimtegebruik en mobiliteit vaak te beperkt onderzocht, vindt onderzoeker Frans Tillema van de faculteit Construerende Technische Wetenschappen. Wordt een woonwijk gepland op een locatie met beperkte infrastructurele mogelijkheden en loopt het verkeer na enige tijd vast, dan heeft dat zijn weerslag op de aantrekkelijkheid van die wijk. Gevolg kan zijn dat de wijk een heel ander type mensen aantrekt, of zelfs verpaupert. De mensen die er dan wonen, stellen weer heel andere eisen aan mobiliteit. Het is dit soort lange termijn uitspraken waarover civieltechnicus Tillema graag uitspraken wil doen. Er zijn al zeer gedetailleerde modellen voor ruimtegebruik, er zijn al verkeersmodellen, maar een theorie die deze modellen kan koppelen is er eigenlijk niet.

Hij gebruikt daarom de bestaande 'kencijfers wijken en buurten' van het CBS als basis, en laat daar een lerend netwerk op los om voorspellingen te doen voor toekomstige situaties. Het is een onorthodoxe benadering, en Tillema ziet vooral kansen in combinaties met meer analytische benaderingen. www.ctw.utwente.nl

Houding ondernemer cruciaal

Het is niet zozeer de invoering van elektronisch zakendoen waardoor het MKB innovatiever kan worden, het is meer een kwestie van houding en gedrag, concludeert onderzoeker Marijke van der Veen van het Nederlands Instituut voor Kennisintensief Ondernemerschap (NIKOS) van de UT. In haar onderzoek naar de introductie van e-business concludeert zij dat nog geen veertig procent van de MKB-ondernemers erin slaagt strategische waarde te halen uit email en internet. Ze hebben een sterke focus op kostenbesparingen en efficiëntie, maar dat zijn geen unique selling points. Echt innovatiesucces blijkt volgens het onderzoek uit een externe gerichtheid en uit de bereidheid advies 'van buiten' te vragen. Nog steeds doet zo'n vijftien procent geen enkel beroep op een netwerk. Van der Veen heeft haar onderzoek gedaan in samenwerking met Syntens, innovatienetwerk voor ondernemers. Zij promoveerde aan de faculteit Bedrijf, Bestuur en Technologie. www.utwente.nl/nikos

Bij rijsscholen begint het al: dankzij rijssimulatoren hoeven leerlingen straks niet meteen de weg op om de eerste vaardigheden te leren. Ook aspirant-chirurgen trainen straks hun operatieve ingrepen via Virtual Reality, is de verwachting. Maar leert iemand in een simulator wel de goede dingen? Welke rol speelt het besef dat het 'niet echt' is? Dat wil UT-hoogleraar en psycholoog Willem Verwey graag weten. Dat begint al met de vraag wat er precies in het hoofd gebeurt. Wat is aandacht?

Tekst: Wiebe van der Veen

Foto's: Jan Hesselink

Simulerend leren:

'Ook over twintig jaar zal een rijinstructeur zich nog wel even op zijn hoofd krabben voordat hij of zij investeert in een simulator. De technologie is dan al beslissende stappen verder: vergeleken met enkele decennia geleden kunnen we al een veel hogere graad van realisme bereiken in een simulator. Maar tot op welk niveau kunnen we hiermee echt iets leren, en vanaf welk moment moeten we toch de weg op? Dat is een cruciale vraag, ook voor de rijinstructeur die nadenkt over de investering.' Willem Verwey is hoogleraar psychologische functieleer en zijn onderzoeksgroep is verbonden aan twee UT-instituten: het Centrum voor

Telematica en Informatietechnologie en het Institute for Behavioural Research. 'Het zit in twee instituten omdat we naar de ergonomische kant kijken en ook naar de psychonomie. Ergonomie gaat in dit geval niet over de hoogte van je bureaustoel, maar over de *cognitieve* kant en het ontwikkelen van de fysieke omgeving om vaardigheden aan te leren. Dat is de toegepaste kant van het onderzoek. Zelf ben ik ervan overtuigd dat dit niet los is te zien van het fundamentele onderzoek in de psychologie en psychonomie: het is back-to-back research. Intuïtief weten we wel dat we iets kunnen leren in een simulator: in de lucht- en ruimtevaart is

daarmee al veel ervaring opgedaan. Ook op andere terreinen willen fabrikanten uiteraard hun product slijten: naast de theorielessen op de pc, ook de eerste rijlessen in een simulator. Erg gefundeerd is het allemaal nog niet. We hebben recent een Europees consortium opgericht om rijsimulatoren verder te gaan onderzoeken. Daarin gaan we niet alleen menselijk gedrag onderzoeken, we willen ook weten wat er in de hersenen gebeurt. Die combinatie moet ons meer vertellen over wat iemand nu werkelijk kan leren in een gesimuleerde situatie.'

Aandacht verdelen

'Dat begint al met de vraag: wat is aandacht? Als mensen vaardigheden leren, gaan ze die pas na enige training en herhaling automatiseren. Dat kun je zien aan het deel van de hersenen dat ze gebruiken. Bij de eerste keren dat ze een handeling verrichten, schakelen, of de pedalen bedienen, is de frontaalkwab actief en zijn ze er heel bewust mee bezig. Gaan ze de vaardigheden automatiseren, dan worden andere delen van de hersenen actief, terwijl het nog steeds gaat om dezelfde handeling. Die eerste fase is daarmee wel bepalend: je kunt een vaardigheid ook op een verkeerde manier aanleren. En het is juist die fase waarvan we intuïtief zeggen dat die geschikt is voor een simulator!'

Interessant is voor Verwey ook altijd de vraag geweest over hoeveel verschillende taken mensen hun aandacht echt kunnen verdelen: 'Mijn onderzoek bij TNO

die in opmars zijn in de auto, is opnieuw boeiend. Kunnen we dat al onderzoeken in de simulator, bijvoorbeeld.'

Onhebbelijkheden

'Belangrijk bij simulatoren is ook in hoeverre de leerling zich bewust is van het feit dat het 'niet echt is'. Als je op de weg zit en een auto van rechts ziet komen denk je waarschijnlijk minder snel 'daar kan ik nog wel even voor langs' dan in dezelfde situatie in een simulator. Dat maakt dat je heel voorzichtig moet zijn met het aanleren van automatisemen. Onbedoeld leert de mens bovendien om te gaan met de beperkingen en onhebbelijkheden van de simulator. Als het beeld niet vloeiend is, maar met sprongetjes verandert, leren we daar rekening mee te houden. Terwijl we in de echte situatie niets hebben aan dit automatisme, het kan zelfs contraproductief werken. Simulatoren worden in dat opzicht steeds beter, maar de investeringen zijn er ook naar. En dat brengt ons terug op de vraag in hoeverre een rijsschool zal willen investeren in deze technologie.'

Leren opereren

Minstens even interessant is de vraag of een chirurg-in-opleiding ook kan profiteren van VR-tools, door vaardigheden te trainen die voor een specifieke ingreep nodig zijn. Opnieuw telt daarin de mate waarin de realiteit kan worden benaderd. De huidige tools maken het al mogelijk om diepte te zien en, via force-feedback, ook echt te voelen wat er gebeurt bij een handeling: een naald die in huid prikt, voelt - via een 'haptic device'- ook als een naald die in huid prikt. 'Je kunt daarin natuurlijk keuzen maken. Het aantal technische mogelijkheden neemt snel toe, en daarmee het realiteitsgehalte maar hebben we die mogelijkheden allemaal nodig voor het leerproces? Als het zien en ervaren van 'diepte' noodzakelijk is om echt gevoel te krijgen voor de handeling, moet je dat inbouwen. Maar voegt

De rol van leren

In het Institute for Behavioural Research (IBR) heeft de UT haar gedragswetenschappelijk onderzoek ondergebracht: fundamenteel en toegepast multidisciplinair onderzoek naar theorieën en modellen voor menselijk gedrag. 'Leren' speelt in het instituut een belangrijke rol, evenals communicatie. IBR-onderzoekers ontwerpen en evalueren gereedschappen, procedures en systemen voor communicatie, kennisuitwisseling en leerprocessen. De kennis vindt zijn weg naar bijvoorbeeld het onderwijs, bedrijven en de gezondheidszorg.
www.gw.utwente.nl/onderzoek

het niets toe aan het leerproces, dan moeten we er niet in investeren. Ook daar geldt dat de gemaakte keuzen en ontwerpbeslissingen een intuïtief karakter hebben: we weten nog niet wat er precies gebeurt op het cognitieve vlak. Ik vind dat je dat wel moet weten.'

'Wat wel opvallend is bij chirurgen die virtueel opereren: ze leggen dezelfde nauwkeurigheid aan de dag als in het echt. De ingreep mag dan redelijk realistisch nagebootst worden, de ambiance lijkt in niets op een realistische situatie en er is geen patiënt. Een fout heeft geen levensbedreigende consequenties. Toch gaat de chirurg even consciëntieus te werk. Dat heeft te maken met diens motivatie en houding. Wel is het, waarschijnlijk nog meer dan bij leren autorijden, nodig om te waken voor het aanleren van verkeerde automatisemen.' ■

net echt

Technische Menskunde ging al over telefoneren in de auto. In mijn optiek kun je dat er niet bij doen. Ook niet handsfree. Het is gevaarlijk om de aandacht zo af te leiden. Hoe dat zit met andere systemen

Virtuele trainer

Verwey is betrokken bij de ontwikkeling van een 'virtuele trainer' voor liesbreukoperaties. Hiervoor is een samenwerking gestart tussen de Universiteit Twente en diverse ondernemingen en partijen in de medische wereld. In de opgerichte onderneming VREST BV, *Virtual Reality Educational Surgical Tools* worden nieuwe tools ontwikkeld voor chirurgen-in-opleiding. Het past in het VR-onderzoek bij Industrieel Ontwerpen, en wordt ook ingezet in de opleiding Technische Geneeskunde.

www.vrest.nl

Waarom wordt een civiel ingenieur body stress release-practitioner? Omdat het goed voelt. Caroline aan de Stegge runt sinds november 2004 haar eigen bedrijf Stressvrijlichaam. 'Mijn nieuwsgierigheid naar civiele techniek was een beetje op.'

Tekst: Maaïke Platvoet

Praktijk aan huis:

Vanaf metrostation Gaasperplas is het vijf minuten lopen naar het huis en de praktijk van Caroline aan de Stegge (31) in Amsterdam Zuid-Oost. Keurige flats en groene plantsoenen. Haar woning bevindt zich op de tweede verdieping: lekker ruim en een schitterend uitzicht op de Gaasperplas. 'Zie je die aalscholvers? Ik vind het prachtige oervogels. Als ik op de bank zit, kan ik uren naar ze kijken.' Het interview combineren we met de lunch: groentensoep en warme croissants. De koffie pruttelt. 'Wil je chocopasta op je boterham?' Als ze de soep in komen schenkt bekent ze lachend dat ze eerder die ochtend een beetje zenuwachtig was.

Caroline, blond en een vrolijk gezicht, vertelt dat ze tot de eerste lichting van civiele techniek & management behoorde, een nieuwe opleiding die in 1992 van start ging. 'Het leek mij ideaal: een combinatie van techniek en maatschappij. Die studiekeus was dus snel gemaakt', zegt ze. Dat ze in die eerste lichting zat, herinnert ze zich als 'erg handig'. 'Als studenten kregen we extra aandacht. Je bent toch een soort van proefkonijn.' Door het nieuwe van de opleiding vormden de studenten onderling snel een hechte groep. Caroline heeft nog steeds veel contact

met haar studievriendinnen. 'Het grappige is dat we allemaal anders terecht zijn gekomen.'

Haar studentenleven was leuk. Roeien bij Euros, volleyballen bij Harambee en veel stappen in de binnenstad. Haar huidige vriend Marc Evers, toen student technische bedrijfskunde, ontmoette ze ook in die tijd. Daarnaast had ze een bijbaantje in het Medisch Spectrum Twente. 'Als voedingsassistente hielp ik patiënten bij het eten en drinken. Een leuke baan. Deed ik ook al als scholier in het Onze Lieve Vrouwe Gasthuis in Amsterdam. Toen ontdekte ik hoe bevredigend het is om mensen te helpen en hoe verrijkend het is om in een 'andere wereld' te kunnen stappen.'

De fotograaf arriveert en neemt uitgebreid de tijd om Caroline te portretteren. Of hij ook soep en een broodje wil? Koffie misschien? In 1997 studeerde ze af, richting waterhuishouding en milieu, en moest toen flink aan de bak om een baan te vinden. Potentiële werkgevers reageerden soms cynisch. 'Oh, dus jij hebt civiele techniek én management gestudeerd? Dat is nieuw hé, zeiden ze dan', vertelt Caroline. 'Ze wisten blijkbaar niet wat ze van deze nieuwe lichting ingenieurs moesten verwachten.'

Na vijf maanden solliciteren kon ze aan de slag bij Ingenieursbureau Amsterdam als projectingenieur geohydrologie. Drie jaar later verruilde ze de baan voor specialist risicomanagement bij civieltechnische projecten van Rijkswaterstaat. Daar kwam ze in een zelfsturend team terecht. 'Best lastig hoor, elf academici die allemaal de baas zijn. Je beoordeelde vooral elkaar. Op een gegeven moment zei een collega tegen mij, ietwat verwijtend: jij bent té ondernemend. Toen dacht ik: je hebt gelijk. Ik moet voor mezelf beginnen. Ik zat daar na drie jaar niet meer op mijn plek, had last van een veel te groot verantwoordelijkheidsgevoel. Altijd maar doorwerken. Ziek zijn, dat kende ik niet.' Niet zo gek, realiseert ze zich achteraf. Ze komt uit een echt ondernemersgezin. Haar ouders runden een restaurant, haar opa had een paar café's. Caroline: 'Op het moment dat ik besloot het roer om te gooien, kwam ik vreselijk met mezelf in de knoop. Wat wilde ik nou?'

Van Rijkswaterstaat mocht ik een cursus zelfmanagement volgen. Maar ik voelde me een verwend nest: ik had toch al een goede baan? Het ging zo aan me vreten, dat ik aardig opgebrand raakte. Ik kon nergens meer écht van genieten, waardoor ik soms spontaan een huilbui kreeg.

Naam: Caroline aan de Stegge

*Studie: Civiele Techniek
en Management*

Afgestudeerd: 1997

Beroep: BSR-practitioner

voelt goed

Omdat ik me ook fysiek niet lekker voelde, besloot ik een gezondheidstherapie te proberen: Body Stress Release. Op aanraden van een goede vriend.'

Die therapie veranderde haar leven. Zo was ze snel van haar rugklachten af. Iets waar ze van kinds af aan al last van had. 'Het was zo erg dat ik nooit lang in de kroeg kon staan. En ik maar denken dat het normaal was. Ik had het immers mijn hele leven al.' Ook haar eeuwige darmklachten verdwenen als sneeuw voor de zon. 'De fysieke effecten vond ik al indrukwekkend, maar wat me echt verbaasde was het effect op mijn psyche: ik ging beter in mijn vel zitten. Mijn nieuwsgierigheid was gewekt. Deze therapie wilde ik ook zelf kunnen toepassen.'

Ze vertelt dat Body Stress Release (BSR) een gezondheidstechniek is ter bevordering van het functioneren van het lichaam door het vrij maken van spierspanningen. 'Het heeft niets zweverigs.

De techniek is heel logisch te verklaren', benadrukt ze. 'Vastgezette spierspanningen onderdrukken het zenuwstelsel, waardoor het aansturen of waarnemen van bepaalde lichaamsfuncties vanuit de hersenen en het ruggenmerg verstoord is. Dat kan lichaamsfuncties negatief beïnvloeden. Via een druktechniek geef ik met mijn handen lichte impulsen, waardoor de spierspanning verdwijnt.' Om het vak van BSR-practitioner te leren, vertrok Caroline in april 2004 naar Zuid-Afrika om daar een studie te volgen aan de Body Stress Release Academie. 'Ik vond het heerlijk om weer in de collegbanken te zitten.'

'Toen ik was geslaagd voor mijn opleiding en in oktober weer in Nederland kwam, vond ik het best spannend. Kan ik het trucje hier ook?, vroeg ik me af. Mijn eerste klant was een veertigjarige man die al jarenlang last had van hoofdpijn. De BSR-techniek hielp. Hij is nu drie maanden hoofdpijnvrij. Dat geeft dus

ontzettend veel voldoening: dat mensen weer beter kunnen doen wat ze willen.' De zaken lopen goed, Caroline is op zoek naar een pand in de binnenstad.

Ze is, zegt ze, 'ontzettend geïnteresseerd' in de psychische effecten van deze fysieke techniek en de effecten van stress op iemands prestaties. 'Ik zou BSR niet alleen voor fysieke klachten zoals hernia's, RSI en whiplashes willen toepassen maar ook, in samenwerking met psychologen, voor psychische klachten. Daarnaast wil ik me verdiepen in het omgaan met stress ter bevordering van iemands functioneren.'

Haar soep is koud, het broodje half opgegeten. Ze schenkt voor zichzelf een glaasje sinaasappelsap in en zegt: 'Een combinatie van de praktijk én het geven van preventiecurssussen lijkt mij ideaal. Kijk maar naar al die boeken. Er valt nog heel wat te leren.' ■

Zijn vader was hoogleraar bij dezelfde faculteit als waar hij studeerde. Na twee stages van ieder vier maanden (in Rotterdam en New Jersey) belandde hij in 1983 bij Esso Chemie, voorloper van ExxonMobil Chemical en onderdeel van de ExxonMobil groep met in totaal zo'n 90.000 werknemers. Portret van Pieter Gellings, researchmanager in Brussel.

Tekst: Bert Groenman

Geen mondeling

Een jaar voorzitter van roeivereniging Euros, drie jaar penningmeester van de botenwagencommissie, vijf jaar wedstrijdroeien, een jaar evenementencommissaris in het bestuur van Alembic (met Elly Duenk als voorzitter) en een jaar secretaris van deze studievereniging (met Peter Blauwhoff als voorzitter): in de zeven jaar dat Pieter Gellings chemische technologie studeerde - van 1975 tot 1982 - deed hij van alles en nog wat naast zijn studie. Maar om nu te zeggen dat hij een spraakmakende student was die overal met z'n neus vooraan stond, nee dat gaat hem te ver. De politieke schermutselingen in de (toen nog) hogeschoolraad waren niet aan hem besteed, laat staan dat hij zich veelvuldig in de Vestingbar liet zien.

De meest opvallende herinneringen bewaart Gellings aan Euros, waar hij als voorzitter - met zijn bestuur - voortdurend in discussie was met wat hij noemt 'het Sportcentrum'. De inzet van het steekspel was stevast de autonomie over de sportfaciliteiten aan het Twentekanaal. De immer eigenzinnige opstelling van met name de roeiers was tot ver in de jaren negentig een punt van aanhoudende zorg voor de UT-bestuurders. De strijdbijl is intussen al lang begraven: net als het studentenverenigingsgebouw De Pakkerij in hartje Enschede, staat de Euros-accommodatie al een jaar of vijf onder beheer van de Student Union, een door studenten gedreven overkoepelend orgaan. De dagelijkse verantwoordelijkheid berust bij Euros.

'Je leert er een hoop van', blikt Pieter terug. 'Al die ervaringen neem je mee als bagage voor later'. De eerste jaren woonde hij aan de Campuslaan: met z'n twintigen op één flat. Later verhuisde hij naar het gerenommeerde studentenhuus W6 aan de Wilhelminastraat. In 1979 behaalde hij zijn baccalaureaat bij Wim van Swaaij en Peter Blauwhoff (Natte Gaswassers), drie jaar later zijn ir-bul met als specialisatie houtvergassing (eveneens bij Van Swaaij en Michiel Groeneveld). Het was de tijd dat de bij vele studenten bekende 'heer Mellink', hoofd van het ABN-filiaal op de campus, ouders opbelde zodra studenten in het rood waren beland. 'Achteraf was het wel leuk, die dorps sfeer met notabelen, maar ze werd niet door iedereen even gewaardeerd', aldus Gellings. Het is allemaal historie, de campus ligt er bezaaid mee. Zoals ook de ambachtelijke linnenvoorziening en woonplicht van weleer nu virtuele collectors items zijn.

Nee, voor Pieter was het geen punt dat zijn vader Paul aan dezelfde faculteit hoogleraar was. 'Natuurlijk, ik had wel college van mijn pa, maar hij had met mij afgesproken dat ik alleen maar schriftelijk tentamen bij hem deed. Geen mondeling dus. Voor de rest hielden we studie en privé strikt gescheiden.' Wat hij verder aan z'n UT-tijd overhield, behalve een prima studie en veel mooie herinneringen? 'Eh, we hebben nog veel vrienden uit die tijd. Met een heel stel vieren we ieder jaar nog oud & nieuw.

Naam: Pieter Gellings (48)

Studie: Chemische Technologie

Afgestudeerd: 1982

Beroep: researchmanager

bij pa

Foto: Jan Nijkrake

Met de vrouwen en kinderen.' Veel contact met de UT heeft hij - als vertegenwoordiger van ExxonMobil - de laatste paar jaar niet meer, maar wat niet is kan nog komen, denkt Gellings. Interesse voor universitaire research is er altijd, verzekert hij. De focus is op dit moment meer gericht op de universiteit van Leuven, waarmee diverse samenwerkingsprojecten lopen. Die stad ligt op een steenworp afstand van de oostzijde van Brussel, waar sinds 1992 het Europese hoofdkwartier staat van ExxonMobil, vlak bij vliegveld Zaventem. Er werken ongeveer 1400 mensen, waarvan ca. 220 - de meesten chemici en chemisch-technologen - in het technologiecentrum. Het moderne gebouwencomplex omvat onder meer een proceshal van 4000 m² en 50 laboratoria. Gellings heeft er de leiding over een groep van bijna twintig researchers en ondersteunend personeel. 'We liggen met onze microscopie en andere faciliteiten vooraan op het gebied

van katalyse-research in Europa', legt hij uit. ExxonMobil is sedert 1983 zijn broodheer. Om de twee, drie soms vier jaar verandert hij van job in uiteenlopende settings. Het bracht hem op verschillende locaties in Amerika (waaronder in Louisville, Baytown en Houston, waar het hoofdkantoor staat), Rotterdam, Breda, Antwerpen en sinds medio 2001 Brussel. De laatste keer niet verhuisd, nee. Hij is met zijn gezin in Antwerpen blijven wonen, met Brussel heeft hij niet zoveel. 'Mijn gezinssituatie vereist op dit ogenblik veel stabiliteit', vertelt hij, en daarbij hoort ook een stabiele woonsituatie.' Wel zit hij zeker een keer of zes, zeven per jaar in de States. Liever face-to-face ter plekke, dan video- of teleconferencing. 'Videoconferencing is veel te duur en zonder regelmatig persoonlijk contact is de kwaliteit van de communicatie zeker niet denderend.' ExxonMobil omschrijft hij als een conservatief en *fact based* bedrijf dat niet alleen

hoge eisen stelt aan resultaten, maar ook aan de manier waarop die bereikt worden. 'We zijn koploper in veiligheid en technologie, met een heldere stijl van communiceren en een zakelijk HRM-beleid.' Wie ondermaats presteert wordt verzocht zijn heil ergens anders te zoeken. Vooral mensen vroeg in hun loopbaan krijgen snel te horen als ze niet goed passen. 'Die benadering moet je wel liggen. Zelf heb ik er geen moeite mee', aldus Pieter. 'Uiteindelijk is iedereen daarmee op de lange termijn beter af. Je hoeft ook geen harde manager te zijn om je doelstellingen te halen. Ik vervul mijn rol meer in de sfeer van *influence without authority*. Ik maak me ook niet zo druk over mijn volgende loopbaanstap, ik voel me daar heel vrij in. De enige beperking is hooguit dat dit een platte organisatie is. Er zijn dus meer horizontale dan verticale mogelijkheden. Ik zou op termijn wel iets in de polymeren-business willen. Daar heb ik nog nooit in gezeten'. ■

Diner voor oud-Abacusbestuurders

Foto: Stephan Kruisman

Even bijpraten

Wiskundige studievereniging Abacus vierde in november 2004 haar zevende lustrum met een reeks activiteiten, van pokertoernooi tot symposium. Plus een borrel en diner voor oud-Abacusbestuurders. Terwijl de salade van Twents nagelhout en brandnetelkaas met tomatendressing voor de reünisten al was opgediend werd er in de Broeierd nog even flink doorgeborreld. Onder meer door (van links naar rechts op de foto) Michel Vellekoop, Marleen van Rijsbergen, Oebele Korvemaker, Michel ten Bulte en Tineke Wiersma. Waar is iedereen gebleven?

Tekst: Menno van Duuren

Michel Vellekoop (33). Universitair hoofddocent bij TW. Algemeen adjunct in het bestuur van 1998 tot 2000. Werft nu onder meer masterstudenten in China. Organiseerde als gewoon Abacuslid midden jaren negentig een uitwisseling met een Poolse studievereniging. De organiserende commissie heette TExaCo: Twentse Excursie Commissie. 'Onze hoofdsponsor, Shell, vond dat geen gelukkige naam. Toen hebben we hem veranderd in IMatEx: International Mathematical Exchange.'

Marleen van Rijsbergen (27). Kersvers afgestudeerd. Net begonnen als junior consultant bij een logistiek adviesbureau. Bestuurswerk voor Abacus, commissaris interne betrekkingen '98/'99, was een pre bij haar sollicitatie. 'Sommige bedrijven nodigen mensen zonder nevenactiviteiten op hun cv niet eens uit.' Organiseerde feesten voor de vier studieverenigingen in het toenmalige TW/RC-gebouw: Ideeefiks, Sirius, Abacus en Communiqué. 'Als organisator had je niet veel lol op zo'n feest. Tijdens de after-party des te meer.' Zat onlangs in een Limburgs vakantiehuisje met een Abacus-trojka: haar medebestuurders van toen, hun voorgangers en opvolgers. 'Ontzettend gezellig.'

Oebele Korvemaker (38). Materiaalcommissaris in het bestuur van '88/'89. Verkocht boeken, Abacus-truien en -stropdassen. Werkt als actuaris bij verzekeraar Achmea in Apeldoorn. Berekent risicokapitaal, bedrijfsreserves, toetst schadevoorzieningen.

'Ik mag me alleen nog geen actuaris noemen. Pas als ik het officiële diploma heb, over een paar jaar.' Is getrouwd met bestuursvoorgangster Tineke. 'Op de UT hadden we nog niks. Daarna begon het pas.' Aan het TW-huwelijk ontsproten twee kinderen. Wiskundetalentjes? 'Misschien de jongste, van vijf. Bij het rekenwerk van zijn oudere zusje (7) weet hij de antwoorden soms eerder dan zij.'

Michel ten Bulte (43). Studeert deze zomer af. Sinds '85 ingeschreven als student, of extraneus. Na student-assistentenschappen en andere bijbanen sinds '97 in vaste dienst bij TW. Nu beleidsmedewerker informatievoorziening faculteit Elektrotechniek, Wiskunde en Informatica (EWI). 'Ik studeer af onder mijn studentnummer uit '85. Dat bestond nog.' Abacus-penningmeester van '86 tot '88, diende het bestuur vijftien jaar later nog eens twee jaar als algemeen adjunct. 'Bij Abacus is het traditie dat er een medewerker in het bestuur zit. Vond ik ook een keer leuk.' Verschil met de Abacus-kamer van vroeger: 'De typemachines zijn computers geworden. En het bestuur professioneler.' Hetzelfde gebleven: 'De sfeer. Een enthousiaste club met een belangrijke functie voor de studenten.' Ziet zijn medebestuurders van toen nog regelmatig. 'Vooral op verjaardagen en kraamvisites.'

Tineke Wiersma (39). Was een jaartje secretaris en daarna, in '87/'88, 'waarschijnlijk' de eerste vrouwelijke Abacus-voorzitter. Een van haar bestuursvoorgangers hielp haar aan haar eerste baan, aan de universiteit Nijmegen. Werkt nu bij TNO Apeldoorn, afdeling industriële en externe veiligheid. Maakt risicoanalyses voor ongevallen met gevaarlijke stoffen, adviseert overheden en bedrijven over preventie en risicoreductie. Werkt net als echtgenoot Oebele vier dagen. Zou het 'wel grappig' vinden, maar niet meer dan dat, als een van hun twee kinderen ook de wiskunde in rolt. 'Hoewel ik het zelf waarschijnlijk niet opnieuw zou kiezen. Ik doe er heel weinig meer mee in mijn dagelijks werk. Hier lopen ook veel chemisch-technologen rond. Dat is ook een mooie studie.' ■

‘Een emmer blijft een emmer’ dacht

Laura van Strien na een paar

industriële marketingfuncties.

Dus zette de bestuurskunde-alumna

haar zinnen op een product waar ze

wel haar ziel en zaligheid in kwijt

kon. Het werd de cultuur, in Hengelo.

Tekst: Menno van Duuren

Foto: Arjan Reef

Cultuurmarketeer

Op het toneel van het Hengelose Rabotheater bouwen technici het decor op voor de show van Tineke Schouten. Tussen het pluche van de lege schouwburgstoelen poseert Van Strien voor de fotograaf. ‘M’n haar zit wel een beetje grieperig,’ verontschuldigt ze zich. Het theaterseizoen draait op volle toeren en even uitzieken is er voor Van Strien (33) niet bij. Met koortsige stem schetst zij even later in de artiestenfoyer haar ietwat grillige loopbaan, met als voorlopig eindstation de Hengelose schouwburg, waar zij sinds eind 2002 hoofd marketing en verhuur is.

De werkdruk is hoog: een gemiddelde werkweek telt 50 uur, zeven werkdagen per week is niet uitzonderlijk, en het salaris is laag. ‘Maar ik heb tot nu toe nergens met zo veel plezier gewerkt als hier,’ zegt Van Strien stralend.

Ze studeerde in ’96 af bij de internationale richting van bestuurskunde en wilde een baan met een exporttintje. Die kreeg ze bij de VOS-groep in Oldenzaal, waar ze voor verschillende werkmaatschappijen marktonderzoek deed en glasvezelver-

sterkte kunststof pijpen internationaal probeerde weg te zetten. ‘Het verkennen en opentrekken van nieuwe markten is ontzettend leuk werk. Maar dat moet wel gevolgd worden door de juiste verkoopacties. En met maar anderhalve man op de verkoopafdeling ging dat wat moeilijk.’ Vandaar dat Van Strien na twee jaar overstapte naar een verpakkingsbedrijf in Oldenzaal. Daar leidde ze de verkoop- en marketingafdeling en reisde heel Europa af. ‘Ook heel leuk. Maar ik had niet het gevoel dat ik mijn hele ziel en zaligheid in het product kon leggen. Een emmer blijft toch een emmer.’

Een vergelijkbaar gevoel maakte zich na een tijdje van haar meester in haar volgende marketingbaan, bij een Almelse producent van chemische mengsels.

‘Toen ben ik eens een half jaartje na gaan denken over wat ik nou echt wilde.

Marketing vond ik leuk, maar dan wel voor een product waar ik iets mee heb.’ Van Strien zette haar zinnen vervolgens op de evenementensfeer en liep al snel tegen ‘de ideale vacature’ van hoofd marketing & verhuur voor het Rabotheater

aan. ‘Precies wat ik wilde.’

Behalve de publiekswerving voor de culturele evenementen doet Van Strien ook de commerciële verhuur van de multifunctionele schouwburgruimtes, voor congressen, recepties, feesten, presentaties. Waar haalt ze als marketeer de grootste voldoening uit: een uitverkochte voorstelling of een vette deal met een huurder?

‘Een voorstelling van Tineke Schouten raakt bijna vanzelf uitverkocht, daar hoef je als marketeer weinig aan te doen. Het is leuker om te zien dat extra marketinginspanningen voor een minder toegankelijke, maar waardevolle voorstelling, succes hebben. En de commerciële zaalverhuur ben ik steeds leuker gaan vinden. Als op een avond alle zalen in gebruik zijn voor een feest van 2000 man en alles loopt op rolletjes, dan geniet ik daarvan.’ Een bestuurskundige als cultuurmarketeer. Voelt ze zich afgedwaald?

‘Nee, ik ben tot nu toe nergens zo op mijn plaats geweest als hier. Bovendien heb ik nooit het idee gehad dat ik op de UT een vak heb geleerd. Wel een manier van denken, en die gebruik ik hier elke dag.’ ■

Winfried Horsthuis pensioneerde zichzelf op zijn vijfenveertigste Kort maar glansrijk

Een eigenzinnig mannetje was het, eind jaren zeventig. En eigenzinnig is de SRD-voorzitter van weleer altijd gebleven. 'Het heeft me gebracht waar ik nu ben.' Winfried Horsthuis maakte het helemaal als business strateeg, pensioneerde zichzelf op z'n 45ste en slijt sindsdien zijn dagen als fulltime familyman. In Canada.

Tekst en foto's: Menno van Duuren

Het uitzicht is adembenemend, vanuit de 'Horsthuis Residence'. Canadees plaatjesboek: bossen, heuvels, een meer. Dichtgevroren nog. Bandensporen tekenen zich af op de ijslaag, die blinkt in de late maart-zon. 'De vissers hebben een paar weken geleden hun hutjes van het ijs gehaald,' zegt Horsthuis (48). 'Vorige week reed er nog één over het ijs. Dat was niet zo slim: het smelt nu hard.'

Paaszaterdag. Het vierkoppige gezin Horsthuis heeft het doordeweekse huis in Ottawa verruild voor hun splinternieuwe buitenverblijf, op anderhalf uur rijden van de hoofdstad. Zoals elk weekend en elke vakantie. 'Canada heeft een miljoen meren en bijna elke Canadees heeft wel een cottage aan het water,' zegt Winfried.

Maar dit cottage is toch anders. Het is een riant landhuis, ontworpen door Winfried en zijn Canadese vrouw Lise. Ze begonnen aan het megaproject kort nadat Horsthuis in 2001 uit de top van de Canadese opto-elektronicagigant JDS Uniphase was gestapt, om zich na een bliksemcarrière volledig aan zijn jonge gezin te kunnen wijden. Maar daar kwam nog weinig van terecht.

De realisatie van het eigenzinnige architectonische ontwerp vergde het uiterste van bouwers en opdrachtgevers. 'Een gigantische logistieke operatie, alleen al om de massa's hout, stenen en beton over die smalle bosspaden hier naar de rand van het meer te krijgen. Lise was zwanger van ons tweede kind, we moesten dertig beslissingen per dag

nemen, vechten met drie overheden om vergunningen, en de laatste negen maanden was ik fulltime bouwopzichter. Het was een ramp: eens maar nooit weer.'

Maar het resultaat mag er zijn. De creatie van de Horsthuizen is door de Canadian Home Builders Association uitgeroepen tot huis van het jaar 2004. Een deel van het pand heeft de structuur van een Canadese *gristmill* (graanmolen), een ruïnmuur doorklieft de kamer, eeuwenoude *timberframe* balkenconstructies zijn hergebruikt.

Bij de open haard, die in een kasteel niet zou mistaan, blikt Winfried terug op zijn korte maar glansrijke carrière. Het fundament daarvoor is in Twente gelegd, weet hij. 'Dat was een belangrijke tijd in mijn leven. Ik geloof dat ik daaraan te danken heb wat ik in mijn businesscarrière heb bereikt. Ik heb vroeg geleerd om niet op te kijken tegen autoriteiten, je niet te laten imponeren, ik heb politieke ervaring opgedaan, geleerd om dingen gedaan te krijgen. Wie zich in zijn studententijd niet actief opstelt, berooft zich van een heleboel mogelijkheden.'

Vanaf zijn eerste campusjaar, in 1974, stortte Winfried zich in het radenwerk, via achtereenvolgens het eerstejaarsoverlegorgaan elektrotechniek, de studentenvakbond SRD, de afdelingsgroep EL (de 'Agel'), de afdelingsraad EL en het SRD-bestuur, waarvan hij in '81/'82 voorzitter was.

'Ik was een activist', typeert Winfried zichzelf.

'Ik was links, maar niet radicaal: geen barricadeactivist. Die vond ik veel te intolerant ten opzichte van andersdenken. Zelf nam ik ook niets als vanzelfsprekend aan, maar ik was wel iemand die toch de dialoog zocht. Als mij iets niet zinde probeerde ik er iets aan te doen.' Hockeyen op de campus, daar had hij ook zijn zinnen op gezet bij zijn komst naar Twente. 'Maar bij Drienerlo vonden ze me te links. Toen ben ik maar in de stad gaan hockeyen. Ik dacht: ik ga toch zeker geen andere sport kiezen vanwege mijn politieke overtuiging?'

Zijn EL-studiepakket breidde hij al vroeg uit met een flinke dosis filosofie, bij de toenmalige afdeling WMW. 'Een enorme verrijking vond ik dat. Later ontdekte ik via mijn SRD-werk in een wetboek het 'vrij doctoraal'. Dit is te mooi om waar te zijn, dacht ik. Maar ik kreeg het als eerste THT-student wel voor elkaar om zo'n programma samen te stellen, op basis van elektrotechniek in Twente en wetenschapsfilosofie in Groningen.'

De extra studietijd die hem dat kostte financierde Winfried met een baantje als onderzoeksassistent bij EL-hoogleraar Fluitman, die hem later ook een promotieplaats aanbood. 'Ik moest onderzoek doen naar de mogelijkheden van optica in de ic-technologie. Dat past wel bij jou, zei Fluitman. Niemand was daar nog mee bezig, dus ik kon lekker pionieren en experimenteren. Maar voor het schrijven van de theoretische hoofdstukken moest Fluitman me er met de haren bij slepen,

want ik had een broertje dood aan theorie.'

Na zijn promotie, die hij combineerde met een parttime baan bij Holec, vertrok Winfried - na een THT-historie van al met al dertien jaar - als researchmedewerker naar Akzo. 'De chemische industrie stopte toen veel geld in onderzoek naar de toepassing van polymeren in de high-techsector. De geïntegreerde optica waren in opkomst en men rook commerciële mogelijkheden.' Na vier jaar had Horsthuis als programmamanager fotonische polymeren vijftig man op de payroll staan en twee jaar later werd hij als general manager van de business unit photonics verantwoordelijk voor de commercialisatie van polymerenapplicaties in de telecomsector.

Weer drie jaar later, in '96, ontstond Winfrieds connectie met het Canadese technologiebedrijf JDS Fitel. 'Ze kwamen naar ons toe toen ik voor Akzo op een Amerikaanse beurs stond. Of ze een licentie van ons konden kopen, exclusief. 'Nee', zei ik. Een paar weken later boden ze me een baan aan.'

Zijn eigenwijsheid, het lef om nee te zeggen had indruk gemaakt, vermoedt Winfried. En het Canadese aanbod kwam op het juiste moment. 'Bij Akzo begon ik me te ergeren aan de nieuwe vice president, met een autoritaire, patriarchale leiderstijl. Dat paste niet bij mij.'

Na een vervolggesprek en een driedaagse brainstormsessie over de strategie van JDS Fitel kwamen Horsthuis en de

Canadezen nader tot elkaar. 'Ik vond hen een ongeorganiseerd bedrijf. Dat klinkt arrogant, maar dat zei ik gewoon. Volgens hen werkte mijn brein 'afwijkend': ik dacht in grote lijnen, in patronen voor de toekomst. Dat matchte goed, zo iemand zochten ze.'

De eerste klus die hij als *vice president of strategy and business development* moest klaren was een ingrijpende interne reorganisatie. 'Er was geen structuur, en niemand wist wat z'n doelen waren. Dat moest dus anders,' vond Winfried. Ervaring met veranderingsmanagement had hij niet. 'Maar ik vond het leuk, en mijn aanpak bleek te werken' Op de reorganisatie volgde een spectaculaire groeifase. Horsthuis vloog van de ene acquisitievergadering naar de andere. 'Vliegtuigen, auto's, meeting rooms, meer zag ik niet.'

Mede door de fusie in '99 met Uniphase groeide het Canadese fiberoptische componentenconcern in vier jaar tijd van 700 naar 25.000 werknemers. De waarde van zijn optiepakket steeg navenant. Zozeer dat Winfried begin 2001 kon aankondigen dat hij zou stoppen met werken. 'De laatste jaren waren echt slopend. Een half jaar na de geboorte van ons eerste kind ben ik eruit gestapt. Ik ben laat vader geworden en vind het van groot belang om nu veel tijd met mijn gezin door te brengen. Met het gevolg dat ik nog nooit zo hard gewerkt heb als nu, maar dat bevalt me uitstekend.

'Af en toe kom ik nog eens een bekende tegen uit mijn Twentse tijd. Ik hoor dan vaak: Inderdaad, dat zei je vroeger altijd al: zodra ik niet meer hoeft te werken, dan stop ik ermee. En toch zijn ze dan verbaasd dat ik dat ook echt gedaan heb. Snap je dat nou? Natuurlijk zijn er mensen die de regelmaat van het werken niet kunnen missen. Workaholic zijn, of verslaafd aan succes en macht. Maar zo ben ik niet. Waarom zou je nog voor een baas werken als je het salaris niet meer per se nodig hebt? Ik vermaak me wel. Negentig procent van m'n tijd besteed ik aan m'n gezin. Daarnaast begeleid ik nog wat start-ups, investeer hier en daar wat, speel piano, en in en om dit huis is er altijd genoeg werk te doen. En ik wil veel meer leren over houtbewerking. Een fantastisch ambacht vind ik dat.'

Tegen lunchtijd onderbreekt Winfried zijn relaas om sandwiches te serveren. Het brood is home made, door Horsthuis himself. De eettafel - hoe kan het anders -

kijkt uit over het meer. Een zwerm ganzen keert terug uit zuidelijker streken en scheert in V-formatie voorbij. Het voorjaar hangt in de lucht.

Heeft de voormalig vakbondsleider, elektrotechnicus en wetenschapsfilosoof een verklaring voor zijn zeldzaam succesvolle carrière?

'Ik heb altijd gedaan wat ik wilde doen, wat ik leuk vond, en heb nooit iets gekozen met het doel om daarmee carrière te maken. Het is nooit mijn drijfveer geweest om welstand te vergaren. Ik ben om de paar jaar iets anders gaan doen, omdat ik dat leuk vond. Veel mensen blijven het liefst doen wat ze doen, omdat ze bang zijn om te stoppen met datgene waar ze goed in zijn. Vooral researchers zijn moeilijk te bewegen om iets anders te gaan doen: marketing, management, finance, sales, maakt niet uit. Degenen die die stap wel maken, en wel over hun horizon heen kijken, willen daarna nooit meer terug.

'En natuurlijk heb ik ongelooflijk veel geluk gehad. Ik ben onder een goed gesternte geboren en heb veel kansen gekregen, op het goede moment. Overigens moet je er natuurlijk voor oppassen dat je je eigen rol in een zakelijke successtory niet verwart met datgene wat er zonder jou of met iemand anders op jouw plek ook wel gebeurd zou zijn. Ik heb een aantal mensen rijk zien worden terwijl hun bijdrage op zijn best marginaal was. Je moet wel kunnen relativiseren; ik maak me geen illusies over hoe ik in mijn situatie ben beland.'

Dochter Kyra (4) rijdt haar zusje Megan (2,5) in een wagentje rond de tafel. Eigenlijk is het tijd voor een middagdutje, maar aan slapen willen de dames niet denken. Het huis is nieuw, hun speelkamer is nieuw, er valt nog veel te ontdekken. Dan maar even naar buiten met de kids, besluit moeder Lise en hijst het tweetal in winterbestendige kleding. We dalen door de tuin af richting meer, naar het boothuis met dakterras. 'In de zomer kun je daar heerlijk zitten,' zegt Winfried. 'Nog een maand en het kan hier al dertig graden zijn. Voorjaar kennen we hier eigenlijk niet.'

In het water ligt een constructie die het boothuis moet beschermen tegen kruierend ijs. 'Dat mocht eerst niet, want de bodem van het meer is niet van ons. Dat gaf ontzettend veel gedonder met drie verschillende overheden.' Maar Horsthuis, eigenwijs als altijd, kreeg het na een juridische strijd voor elkaar. 'Dat schiep een precedent en nu mag in principe iedereen dat aan dit meer.'

Op het privéstrand van de Horsthuis Residence darteren de dochters door het zand, richting schommels en zandbak. 'I'm afraid they are overdressed,' zegt Lise, met een blik op de ingepakte kinderen in de blakende zon. De zandbak moet van zijn winterbehuizing worden ontdaan, vinden de twee meiden. En wel onmiddellijk.

De Canadese zomer kondigt zich aan. ■

Eerste senaat Audentis ná fusie Cheiron en Rossinant

Veel drank, weinig slaap

Uit de fusie van DSC Cheiron en DJC Rossinant ontstond in 1996 een nieuwe studentenvereniging: Audentis et Virtutis. De eerste senaat die daaruit voortvloeide bestond uit drie mannen en drie vrouwen. 'Het was een hele uitdaging om het beste uit beide verenigingen te halen', vertelt oud praeses senatus Bas Lemmens. 'Maar ik had geluk met de andere senatoren: we konden heel goed met elkaar opschieten.' Negen jaar later zien ze elkaar nog steeds. Een reünie in Londen zit in de planning.

Tekst: Maaïke Platvoet

Bas Lemmens, de oud praeses senatus, woont tegenwoordig in Londen en werkt bij Ebookers.com als online-reisagent. Hij studeerde technische bedrijfskunde. 'Ik vond het een toptijd. Enschede was mijn eerste keus omdat er een campus was. De professoren waren heel toegankelijk, je was geen nummer en met een beetje lef kon je er heel veel voor elkaar krijgen. Zelf runde ik een chauffeursbedrijfje. Het was echt genieten.' Lemmens zag het als een enorme uitdaging om de net gefuseerde verenigingen te integreren. 'Daarom ging ik ook in de senaat, ik wilde er mijn steentje aan bijdragen. Ik had bewust een jaar vrijgenomen, het was dag en nacht werken. Omdat wij veel lol hadden en goed met elkaar konden opschieten, versnelde dat weer de integratie. Ik denk dat we als eerste senaat heel veel hebben neergezet waar ze vandaag de dag nog de vruchten van plukken. Of we als oud-senatoren nog contact met elkaar hebben? Jazeker, volgens mij ben ik aan de beurt om in Londen een reünie te organiseren.'

Ze kan zich het moment waarop de foto werd gemaakt nog wel herinneren, vertelt Berbeli van Hellemond. 'Was het niet in april 1996? Door een verenigingslid bij de Pakkerij? En volgens mij was het een koude regenachtige morgen na een sociëteitsavond. Een beter moment kan je niet kiezen!' Berbeli wilde zich, naast het drinken van een biertje en meedoen aan gezellige activiteiten, ook wel eens inhoudelijk inzetten voor haar vereniging. 'Dus ging ik in de senaat als quaestrix I. Er was veel te doen: het financieel consolideren van twee verenigingen, het integreren van twee verenigingsculturen en de verhuizing naar de sociëteit TRAM in de Pakkerij. Het beste stukje teamwork dat ik tot op heden heb gezien: pro senatu!' In november 2000 studeerde ze af als technisch bedrijfskundige, niet lang daarna kreeg ze een baan bij Akzo Nobel Car Refinishes in Sassenheim. 'Ik ben inkoper van grondstoffen die worden ingezet in de productie van auto-reparatielakken en vliegtuiglakken.'

Ook Richard Klompjan studeerde technische bedrijfskunde. Hij rondde zijn studie in 1999 af bij de vakgroep financieel management en bedrijfseconomie. Nu is hij manager Project Finance bij Royal Boskalis Westminster. 'Ik regel de financiering voor projecten van Boskalis over de hele wereld. Gekscherend zeg ik wel eens dat ik toen de gelden van Audentis regelde en nu dus voor Boskalis.' Als nuntius hield Richard zich vooral bezig met externe betrekkingen en sponsoring. 'Dat verliep goed, zo'n nieuwe en grote vereniging had natuurlijk een behoorlijke aantrekkingskracht. Ook binnen Audentis kwamen allerlei ideeën los. Zo was er vrij snel een 'fusiecabaret', waarvan de liedjes op cd kwamen. Ik kan me nog herinneren dat ze de naam van de man van de ABN AMRO in een lied hadden verwerkt en die werd daar dus helemaal enthousiast van.'

De eerste Audentis-senaat na de fusie, van links af: Richard, Ralph, Marlies, Bas, Berbeli en Iris.

‘Vooral met de dames heb ik nu meer contact dan met de heren’, vertelt **Iris Scharloo**. ‘Bij Audentis kom ik niet meer, maar dat komt ook omdat ik het de moeite niet vind om vanuit België voor een borrel naar Enschede af te reizen.’ Scharloo, toen TBK-student en quaeatrix II in de senaat, werkt als manager bij papierproducent Sappi. ‘Ik ben brand manager van ons grootste Europese formaten merk en daarnaast verantwoordelijk voor de marketing van twee van onze Europese fabrieken, eentje in Maastricht en eentje in Oostenrijk. Een vreselijk leuke baan met veel reizen en een aantal wereldwijde projecten.’ Ze herinnert zich haar senaatsperiode vooral als ‘ontzettend gezellig’. Iris: ‘We gingen liever met z’n zessen naar het gala dan met onze partners. Altijd grote lol. Maar het was ook een heel aparte periode na die fusie. Kleine dingen konden tot groot verzet leiden, want we hadden in het begin echt met twee culturen te maken. Veel puin geruimd en absoluut veel bereikt. Nu, na mijn studie, realiseer ik me nog beter wat voor aparte wereld het studentenleven eigenlijk is.’

Ralph van Drooge vinden we in Rotterdam, waar hij als manager werkt voor de Global Commodities Groep van de Fortis Bank. Als ab actis II was hij de enige niet-TBK-student in de senaat, maar student werktuigbouwkunde. ‘Na twee jaar UT maakte ik de overstap naar een HTS-studie werktuigbouwkunde.’ Ralph: ‘Als ik nu naar die foto kijk, herinner ik me weer dat het studentenleven best zwaar was. Veel drank, weinig slaap, hard studeren en je inzetten voor de vereniging. Toch een mooie tijd. Ik weet nog dat mensen tegen me zeiden: wat moet je nou in Enschede? Ik vind plaats en tijd niet zo belangrijk, maar wel wat je er zelf van maakt. Af en toe kom ik er nog voor een kerstdiner of lustrumfeestje, maar ik heb niet meer de illusie dat het nog net zo is als toen ik er zat. Gelukkig niet, het is goed dat er dingen veranderen. En natuurlijk kijkt iedereen op zijn of haar tijd terug als de mooiste.’

Ze was ab actis I in 1996 én student technische bedrijfskunde. Nu is **Marlies Eikelenboom** CoProcessing Supply Manager bij Masterfoods in Veghel en verantwoordelijk voor de aanlevering van producten die het bedrijf bij derde partijen laat vervaardigen in continentaal Europa. ‘Denk bijvoorbeeld aan de Dutyfree producten op luchthavens.’ Bijna met weemoed denkt ze nog wel eens aan haar studententijd terug: ‘Vooral vanwege het uitslapen en het doordeweeks naar de kroeg gaan. Heel erg cliché misschien, maar het was de tijd van mijn leven.’ Voor Marlies was het een logisch vervolg om in de senaat te gaan, omdat ze ook bij Cheiron al actief was. ‘Toen ik het samen met Iris op een kroegavond had besproken, waren we allebei enthousiast. De volgende stap was om een team te vormen. Het resultaat staat op de foto.’ Waar het goed voor was? ‘De vele mensen die je leert kennen, maar ook jezelf, je mogelijkheden én je beperkingen.’ ■

Jaap van Tilburg zit nog boordevol ideeën

Adviseur weer solo

Adviesbureau Van der Meer & Van Tilburg is een van de successtories uit de geschiedenis van de ondernemende universiteit. In 25 jaar tijd bouwden de studiematjes Jaap van Tilburg en Han van der Meer hun studentenbedrijfje uit tot een bureau met een miljoenenomzet. Maar twee jaar geleden stapte Van Tilburg eruit. 'Ik ben toch meer pionier.'

Tekst: Menno van Duuren

We vinden Jaap van Tilburg (55) terug in een bescheiden kamertje in het BTC, tegenover de UT. Temidden van technostarters, UT-spin-offs en andere kennisintensieve bedrijfjes in het verzamelgebouw runt hij zijn eigen toko: Van Tilburg Innovation. Een eenmansbedrijf, en dat blijft voorlopig ook zo. 'Op den duur, als ik doorgroei, kan het handig zijn om eigen personeel te hebben. Maar als het zo ver is, neem ik ook iemand aan voor het management, iemand die dat leuk vindt.'

Zelf vindt Van Tilburg zich geen echte manager. 'Ik ben meer een pionier, een projectenman. Han had van ons tweeën altijd meer affiniteit met management; ik heb veel meer lol in het opzetten van nieuwe dingen en het trekken van projecten.'

Toen de twee compagnons drie jaar geleden de bedrijfsstrategie tegen het licht hielden, koos Jaap van Tilburg ervoor om de projectenpoot van Van der Meer & Van Tilburg in z'n eentje voort te zetten. 'Projecten zijn lastige dingen in een adviesbureau. Ze geven veel rompslomp en er hangen meestal ingewikkelde financieringsconstructies aan. Heel anders dan een duidelijk begrensde

adviestraject dat begint met een offerte en eindigt met een rekening.'

Ruim twee jaar leeft Van Tilburg zich nu uit op zijn eigen goedgevulde projectenportefeuille. Marktverkenning, subsidiewerving, strategieadvies ...; alles wat maar te maken heeft met innovatie, ondernemerschap of kennisvalorisatie. 'Ik ben supergespecialiseerd in ondernemerschap: dat is de rode draad in mijn loopbaan.'

Na zijn natuurkundestudie in Delft kwam Van Tilburg eind jaren zeventig naar Twente om hier de ruim tweejarige kopopleiding technische bedrijfskunde te doen. Na het behalen van hun bul creëerden de Twentse studiematen Van der Meer en Van Tilburg een constructie die al veel op de latere Tijdelijke Ondernemersplaats-regeling leek: ze werkten halve dagen voor de universiteit en zetten daarnaast hun eigen innovatieadviesbureau op.

De doorbraak van het duo volgde op hun onderzoek - in opdracht van het college van bestuur - naar de nieuwe bedrijvigheid die de universiteit in zo'n 15 jaar had voortgebracht. 'Dat bleken er toen, in 1981, al 43 te zijn. En de andere verbazende uitkomst was dat 80 procent van de

UT-medewerkers vond dat de universiteit die bedrijfjes moest ondersteunen.'

Toenmalig rector Harry van den Kroonenberg voelde volgens Van Tilburg toen al feilloos aan dat spin-offs een krachtig natuurlijk middel zijn voor kennistransfer. 'Van den Kroonenberg maakte veel tamtam met ons onderzoek en vertelde er ook overal bij dat dat het werk was van het bureau Van der Meer & Van Tilburg.' De opdrachten stroomden binnen, van ministeries tot multinationals. 'We voelden ons soms twee snotapen die zich adviseur noemden. Dus vonden we dat we ons moesten versterken met grijze haren en ervaring. Die vonden we bij mijn vader: hij heeft de eerste zes jaar als onbezoldigd adviseur voor ons gewerkt.'

Van Tilburg senior begon zijn eigen adviesbureau op z'n zestigste. Junior doet dat nu - nog eens - op zijn vijfenvijftigste. 'Het grappige is dat ik hier, in het BTC, veel meer veertigers en vijftigers tegenkom die weer opnieuw zijn begonnen. Ondernemers die met succes een bedrijf hebben opgebouwd, eruit zijn gestapt en nu weer bij nul beginnen. Soms met de bedoeling om weer te groeien, maar vooral ook om ongestoord nieuwe dingen te

Foto: Arjan Reef

kunnen doen. Het pionieren, dat vinden ze leuk.'

Sommige van die pioniers zijn 'binnen', andere niet. Ook Van Tilburg moet gewoon werken voor de kost, bekend hij. 'Ik heb mijn contacten meegenomen naar mijn eigen bedrijf, maar dat is het wel zo ongeveer.'

Een deel van zijn weektaak is Van Tilburg business developer bij het Nederlands Instituut voor Kennisintensief Ondernemerschap (Nikos). Bij ditzelfde instituut, onderdeel van de UT-faculteit Bedrijf, Bestuur en Technologie, is de TOP-regeling ondergebracht, de stimuleringsregeling voor UT'ers die een eigen bedrijf willen starten. Van Tilburg zit sinds het ontstaan van de regeling, in 1984, in de selectiecommissie. 'Sparren met jonge ondernemers, dat vind ik prachtig.'

En de formule werkt nog steeds, constateert hij, de afgelopen 20 jaar overziend. 'De goedkope lening die onderdeel is van de TOP-regeling, die is leuk, maar absoluut niet cruciaal. Het gaat erom dat een jonge starter, die per definitie heel erg alleen is, bij bedrijven binnen kan komen dankzij de naam van de universiteit en een hoogleraar. Dat is ongelooflijk

belangrijk. Net als de vraag die ik altijd aan begeleidende UT-medewerkers stel: wat heb jij aan deze starter. Zo'n TOP-plaats moet voor de universiteit en de starter een win-win situatie zijn, dat vergroot de kans op succes enorm. En de mentor uit het bedrijfsleven die we erbij zoeken speelt een belangrijke rol: veel techneuten zijn commercieel nu eenmaal minder sterk, dus moeten ze daar goed in worden gecoacht.'

Al jaren vertelt Van Tilburg de successtory van de Twentse TOP-regeling op Europese conferenties. In Wales en Edinburgh was hij betrokken bij de implementatie van het model bij de universiteiten aldaar. En onlangs maakte hij voor de gemeente Madrid een virtuele incubator: een portal die starters toegang geeft tot nieuwe netwerken, bedrijfsmentoren, juridisch en financieel advies en managementservices. Een laagdrempelige en goedkope vorm van startersondersteuning, die volgens Van Tilburg een grote toekomst heeft.

In de eigen regio probeert Van Tilburg onder meer het midden- en kleinbedrijf de weg te wijzen naar Europese subsidies voor research- en innovatieprojecten

in het mkb. Samen met de Kamer van Koophandel zette hij de Twentse Exportsociëteit op, een brancheoverstijgend platform voor bedrijven met exportambities of -ervaring. 'Kennisintensieve bedrijven zijn altijd al wel internationaal georiënteerd. Het mkb, althans hier in Twente, is dat niet. Terwijl ik echt geloof dat ook het mkb sterk kan profiteren van allerlei internationale netwerken.' Projecten en ideeën, Van Tilburg zit er vol mee. Zelfs op het jaarlijkse uitje van de Business & Sciencepark-ondernemers kan hij het niet laten een brainstormsessie te houden over innovatief ondernemerschap. 'We zitten hier op een Business & Science Park dat aangeplakt zit tegen het FC Twente-stadion en een uitgaansboulevard met allerlei fitnessinstituten. Dat kun je minder fraai vinden, of lastig, maar je kunt het ook als kans beschouwen. In een sessie van een uur, met sportschoolhouders, ondernemers, UT'ers en mensen van FC Twente wil ik ideeën genereren over nieuwe mogelijkheden voor ondernemen met sport & techniek. Het moet gek zijn als daar niet drie bruikbare ideeën uitkomen, waar ook nog financiering voor te vinden is.' ■

'Slechts tien procent van onze klanten komt uit het oosten. Een vestiging in het westen staat op mijn verlanglijstje. Maar uit Enschede gaan we nooit weg, de band met de UT is sterk en nuttig. Het is mijn ambitie om te groeien en solide en vooral innovatief te blijven. Ik wil het uiterste uit mezelf halen. De lat ligt hoog, maar dat kan ook niet anders als ondernemer. Wat ik geleerd heb is dat je het niet alleen kan. Ik heb goeie mensen om me heen.

Ik ben altijd met het bedrijf bezig, zelfs als ik op vakantie ben. Altijd kijken en proberen om iets te leren.'

Tekst: Jannie Benedictus/Maaïke Platvoet

Foto: Maurits Diephuis

Naam: Neil van der Veer (29). **Functie:** Directeur Newcom Research & Consultancy B.V. **Locatie:** Capitool 50, Enschede. **Studie:** Toegepaste Communicatiewetenschappen. **Afgestudeerd:** 2002. **Oprichting Newcom:** 8 augustus 2002. **Product:** Onderzoek en advies op het gebied van marketing en communicatie. **Omzet:** 'Loopt volgens prognose'. **Salaris:** 'prima'. **Personeel:** Acht mensen op de loonlijst plus een belteam van circa veertig man. **Rijdt:** een Renault Laguna (van de zaak). **Over tien jaar:** 'Hopen we internationaal bezig te zijn. Als het hier lukt, waarom dan ergens anders niet?'

'Mijn moeder vertelde me dat ik op mijn vierde al riep dat ik directeur wilde worden. Ik ben een ander soort ondernemer dan de meesten, niet streberig, misschien wat meer bescheiden.

In het weekend kan ik ook prima de knop omzetten en ben ik met andere dingen dan mijn werk bezig.

Wat er in de toekomst op mijn pad komt zie ik vanzelf. Wat dat betreft ben ik opportunistisch ingesteld. Misschien wordt Micronit overgenomen en ga ik zelf weer iets anders doen. Maar om dit bedrijf te zien groeien lijkt me ook heel mooi.'

Tekst: Jannie Benedictus/Maaïke Platvoet

Naam: Micha Mulder (30). **Functie:** CEO van Micronit (Ronny van 't Oever mededirecteur). **Locatie:** Bedrijfs Technologisch Centrum, Enschede. **Studie:** Technische Natuurkunde. **Afgestudeerd:** 1998. **Oprichting Micronit:** 17 december 1999. **Product:** ontwikkeling van glazen chips voor vloeistofanalyse in de farmaceutische industrie. **Omzet:** één miljoen. **Salaris:** marktconform. **Personeel:** twaalf mensen op de loonlijst. **Rijdt:** een Volvo S40 (privé). **Over tien jaar:** 'Zijn we of overgenomen door een grote onderneming of zelfstandig gebleven en flink gegroeid.'

‘Voordat Steven en ik met ons bedrijf begonnen, werkten we parttime bij een softwarebedrijf. We dachten dat wij het beter konden. Loondienst is niks voor mij. Alles wat ik nu doe, doe ik voor mezelf. En het leuke is: je ziet een stijgende lijn in je eigen werk. Als ik onze eerste offerte zie dan lach ik me de blubber. Je leert zó veel.

Ik ben ambitieus ja. We leveren software aan de top van Nederland. TNO en Defensie behoren tot onze klanten. Daar ben ik trots op. Ook zijn we hofleverancier van onze oude vakgroep bij Informatica als het gaat om stages en afstudeeropdrachten.’

Tekst: Jannie Benedictus/Maaïke Platvoet

Foto: Maurits Diephuis

Naam: Chris Haarmeijer (29). **Functie:** mededirecteur Keep it Simple Software (andere eigenaren: Steven Wijgerse en Daan Nusman). **Locatie:** voormalig Grolschhoofdkantoor in Enschede dat sinds eind 2004 het Telematica Instituut en kennisinstelling spinoffbedrijven huisvest. **Studie:** Informatica. **Afgestudeerd:** 2004. **Oprichting Keep it Simple Software:** 3 februari 1999. **Product:** interactieve 3D software: visualisatie- en simulatieoplossingen op het gebied van geneeskunde, militaire technologie, architectuur en entertainment. **Omzet:** anderhalve ton. **Salaris:** 1700 euro netto. **Personeel:** zes mensen op de loonlijst en een wisselend aantal afstudeerders en stagiairs. **Rijdt:** in de ‘KISS-mobiel’, een blauwe Ford Fiesta. Voor de rest fiets en trein. **Over tien jaar:** ‘Werken we internationaal, maar nog steeds met een klein team.’

Het warme UT-gevoel

Frank Schreve:...Amerikaans model niet realistisch...

Voorzitter Frank Schreve noemt het Universiteitsfonds en zijn begunstigers 'de vriendenclub van de UT'. En dan bedoelt hij niet alleen de leden van zijn bestuur, maar ook het groeiend aantal personen en bedrijven dat door middel van een jaarlijkse financiële bijdrage blijk geeft van zijn sympathie voor deze universiteit.

Schreve, zelf zeer begaan met het reilen en zeilen van de UT, zou zijn fonds best op Amerikaanse leest willen schoeien, maar beseft dat zo'n model in Nederland vooralsnog niet haalbaar is. 'Amerikanen zitten anders in elkaar, hebben een andere mentaliteit. Daar is het een absolute vanzelfsprekendheid dat alumni hun universiteit financieel ondersteunen. Zo in de sfeer van: de universiteit heeft me opgeleid tot wat ik nu ben, ik ben daar dankbaar voor en wil daar graag wat voor terugdoen. Je doet iets voor je Alma Mater, daar hoeft men niet over na te denken. En ja, dan tikt het lekker aan. Een beetje universiteit beschikt op die manier doorlopend over een pot van vele tientallen miljoenen dollar waar hele gebouwen van kunnen worden neergezet en activiteiten van kunnen worden ontplooid.'

Schreve vindt niet dat de UT er naar moet streven het fonds op deze manier op te tuigen. 'Dat kun je wel willen, maar het Amerikaanse model is voor ons niet realistisch. Ik vind wel dat er bij de afgestudeerden van de UT, en dat geldt natuurlijk ook voor alumni van andere universiteiten, het besef mag groeien dat zij er alle belang bij hebben dat het goed gaat en blijft gaan met hun universiteit. Ze zijn er gevormd, hebben er doorgaans een fantastische tijd gehad en er ook nog wat geleerd. Hoe beter het met de universiteit gaat, hoe trotser je kunt zijn dat je er gestudeerd hebt. Ik vind het niet meer dan logisch dat men dit trotse, warme gevoel omzet in een materiële gift, in welke vorm dan ook. Zoals een notariële schenking, die ook voor de gever belastingtechnisch interessant is.' De stichting Universiteitsfonds steunt en stimuleert wetenschappelijke activiteiten op de universiteit met subsidies en financiële garanties. Fundamenteel in die opzet zijn de bijzondere UT-leerstoelen die door het Universiteitsfonds zijn ingesteld. Dit zijn ze alle twaalf: functionaliteit van het bewegingsapparaat; toegepaste lasertechnologie; gasttechnologieën; industriële toepassing van

supergeleiding; microgolfttechniek; wijsbegeerte in relatie tot academische vorming; grotestedenbeleid; kunst en technologie; experimentele aëro-akoestiek; mechatronisch ontwerpen, intercultureel bestuur; en neuromusculaire bewegingssturing (de zogenaamde mr.J.L.M.Niersleerstoel). Bij de vaststelling van het steunbeleid van het Universiteitsfonds wordt rekening gehouden met de specifieke positie van de UT als jonge en relatief kleine universiteit in het oosten des lands. In verband hiermee hebben bijzondere aandacht:

- ontwikkelingen die kunnen leiden tot een verbreding, verdieping of vernieuwing van het werkerterrein van de UT;
- activiteiten en projecten die leiden tot het leggen of versterken van contacten met andere instellingen van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs, zowel nationaal als internationaal;
- activiteiten en projecten die kunnen bijdragen tot verhoging van de bekendheid en reputatie van de UT in binnen- of buitenland;
- activiteiten en projecten met een uitstralingseffect in de regio.

Ook activiteiten van individuele studenten en verenigingen komen voor een financiële ondersteuning in aanmerking, aldus Schreve.

Het fonds kent ook een jaarlijkse onderscheiding, de Van den Kroonenbergprijs, uit te reiken aan een excellente ondernemer in de regio. Schreve: 'Omdat we vinden dat het Universiteitsfonds en het Alumnibureau van de UT qua doelstelling en insteek diverse raakvlakken hebben, is besloten dat het hoofd van het Alumnibureau tevens het directeurschap van het fonds op zich zal nemen. Daarmee heeft het fonds een directe lijn naar de afgestudeerden, hetgeen ook goed is voor de contacten met de alumniverenigingen.' De beoogde nieuwe directeur is ir. Alfred Stobbelaar, zelf een alumnus werktuigbouwkunde. Hij is de opvolger van mevrouw Trijntje Kamst, die vele jaren het fonds met succes leidde en eind 2005 met pensioen gaat. ■

Inloggen op de Alumniportal

Alumni van de Universiteit Twente hebben de beschikking over een levenslang emailadres. Via www.alumnus.utwente.nl krijgt u toegang tot uw mailbox. Het is uiteraard mogelijk dat u niet of niet meer over uw inloggegevens beschikt. Neemt u in dat geval even contact op met het Alumnibureau via alumni@utwente.nl. Wij sturen u dan zo spoedig mogelijk de gevraagde gegevens toe.

De UT hecht aan een goede relatie met haar afgestudeerden. Met de portal hopen we u betrokken te houden bij het wel en wee op de Campus. Op de portal vindt u het laatste nieuws, zowel over de UT als geheel als ook over uw eigen opleiding. Verder kunt u er bestanden opslaan die vervolgens waar dan ook ter wereld weer op te halen zijn.

Afstuderen en het alumnus account

Na afstuderen blijft uw studenten mailbox nog enige tijd actief. Daarna worden de accountgegevens (username en password) overgezet op de alumnusmailserver.

U ontvangt hierover vanzelf bericht van het Alumnibureau.

Binnen de portal kunt u, naast het lezen van email, uw adres wijzigen en uw carrièregegevens achterlaten. Op deze manier kunt u ons eenvoudig laten weten waar u woont en werkt. Op basis van het adres in de portal worden het Alumni Magazine en bijvoorbeeld uitnodigingen voor reünies verstuurd. Dus gaat u binnenkort verhuizen, meld het ons via de portal!

Privacy

De portal vormt een interessant netwerk waar alumni elkaar kunnen ontmoeten. In het kader van privacywetgeving is het belangrijk dat u zelf op de portal aangeeft voor welke doeleinden uw gegevens gebruikt mogen worden. Mogen andere alumni uw huisadres zien? Heeft u bezwaar tegen het tonen van uw carrièregegevens? Maak uw keuze op de portal! Ruim 5500 alumni gingen u voor. Sluit u dus aan bij dit netwerk en zorg dat uw gegevens actueel blijven!

Geachte alumnus,

Van harte gefeliciteerd met uw levenslange alumnus emailadres. In combinatie met de alumniportal biedt de Universiteit Twente u met dit adres een aantal interessante faciliteiten. De UT hecht aan het contact met haar alumni en wil ook de onderlinge band tussen alumni versterken. Dat begint al met een emailadres waarmee u uw visitekaartje afgeeft als afgestudeerde van de Universiteit Twente.

De alumniportal is een ontmoetingsplek voor alumni. U geeft er zelf uw up-to-date gegevens door, vindt er de gegevens van mede-alumni en ook nieuws dat voor UT-afgestudeerden interessant is. Een virtueel plein om te netwerken: of het nu gaat om studievrienden of oud-huisgenoten; alumni vinden elkaar op de alumniportal!

Wij zien alumni als onze ambassadeurs en zij vormen voor de universiteit de wortels in de maatschappij. Wij doen in de toekomst graag nog eens een beroep op u. Bijvoorbeeld bij het werven van nieuwe studenten, voor een terugblik op de opleiding die u heeft gevolgd of voor nieuwe samenwerking in research.

Wij houden graag contact!

Ik ontmoet u graag op www.alumnus.utwente.nl!

Met vriendelijke groet,

Namens de Universiteit Twente,

Prof. dr. W. Henk M. Zijm
Rector Magnificus

UT Alumnibureau

Email: alumni@utwente.nl
Internet: www.alumnus.utwente.nl
Telefoon (053) 489 40 77

Postadres Alumnibureau:

UT Alumnibureau
Postbus 217
7500 AE Enschede

Foto: Jonas Besselink (c) 2005.

Samen aan de wandel

Al ruim 25 jaar kennen ze elkaar, deze ex-studenten van de UT en hun aanhang, en nog altijd zien ze elkaar regelmatig. Dit keer tijdens het recente paasweekend in Noord-Frankrijk, nabij Arras. De meesten studeerden bestuurskunde in Twente. Van rechts naar links op de voorste twee rijen (tussen haakjes hun eerste studiejaar): Peter Hennephof (1977), Dorine Wesel (1977), Henriette Bersee (1977), Eefke Smit (1978), Joost van der Nat (1976), Lidewijde Ongering (1977), Michel de Kok (1978), Bert Ypey (TU Delft 1977), Wendela Sandberg (1978), Mieke Doeff (UvA), Robert Besselink (1977) en Jan Sprenger (werktuigbouwkunde 1969). Kinderen van links af Daniel Besselink, Renée Ypey, Daan Ypey.

Principia biedt kunstwerk aan

Principia, de alumnivereniging van oud-werktuigbouwkundestudenten, bood de faculteit Construerende Technische Wetenschappen (voorheen Werktuigbouwkunde) op 20 november 2004 - na haar algemene ledenvergadering - een 'functioneel kunstwerk' aan. Het is een modern communicatiesysteem waarmee via projectoren en een infobox vanaf elke geautoriseerde pc of video/dvd informatie kan worden weergegeven op een geavanceerd Holopro-glasscherm met prisma's en een beelddiagonaal van 1,5 meter. Het grote glasscherm hangt in het open trappenhuis bij de entree van het gebouw. In de kantine hangt een projectiewand van ca. 5x5 meter. Principia droeg met 14000 euro voor de helft bij aan de totale kosten van het project. De andere helft, vooral voor infrastructuur, kwam voor rekening van de faculteit.

Principia is van mening dat deze financiële activiteit uitstekend past bij haar doelstellingen. Die zijn: het actief ondersteunen van onderzoek en onderwijs van de faculteit, academische vorming van studenten, grotere betrokkenheid van alumni bij de UT en het stimuleren en faciliteren van netwerken van alumni. Na de feestelijke ingebruikname van het kunstwerk was er een alumnifeest (foto) in de 'verbouwde boerderij' (tegenwoordig Faculty Club) met als thema 'Do you (want to) remember the sixties'. Zie ook www.wb.utwente.nl/principia.

LUNCH. In het kader van haar veertigjarig bestaan organiseerde Alembic, de vereniging van studenten chemische technologie, in de week van 21-25 maart 2005 allerlei festiviteiten, waaronder een reünie voor afgestudeerden. Op het programma stonden een lunch (foto), improvisatiecabaret, een wandeling over de campus en een borrel.

De alumni (van links af) Harry Stam (jaargang '69), Bob van Houten ('68) en Jan van Dongeren ('65, secretaris van Principia) bekijken foto's uit de oude tijd.

Is het voor jou opnieuw tijd voor Twente?

Een baan voor jou en je partner

Career Center Twente (CCT) werkt nauw samen met vele bedrijven en organisaties. Aarzel dus niet om contact met ons op te nemen als je wilt solliciteren in Twente en je partner hier ook een baan ambieert.

Een leuk huis

Onze huismakelaar hanteert een speciaal CCT tarief en geeft inzicht in de Twentse woningmarkt.

Aantrekkelijke hypotheek en verzekeringen

Onze huysbankier geeft via CCT een zeer concurrerend hypotheekvoorstel. Onze pensioenadviseurs adviseren je over loopbaanstappen en pensioengevolgen.

Een zorgeloze verhuizing

Onze verhuisspecialist verzorgt een professionele verhuizing naar je nieuwe adres.

Snelle kinderopvang

Onze kinderopvang zorgt ervoor dat je kinderen tijdens werktijd een veilige, vertrouwde en gezellige plek vinden.

Notariële en juridische diensten

Voor alle juridische ondersteuning kun je terecht bij ons advocaten- en notarissenkantoor.

Interesse ?

Kijk voor vacatures in Twente en informatie over hoe je je voor deze vacatures kunt inschrijven op www.cctwente.nl of bel 074 - 255 80 80.

Wil je reageren: mail naar info@cctwente.nl en we nemen contact met je op!

CAREER CENTER TWENTE

Topbedrijven zoeken toppers voor Twente

Career Center Twente is een samenwerkingsverband o.a. van: Amicon Zorgverzekeraar, Arbo-Unité-Regio Twente, Cogas Energie, De Twentse Coöperant Tubantia, Eaton Electric, Enrichment Technology, Gemeenten Almelo, Borne, Enschede en Hengelo, Grolsche Bierbrouwerij Nederland N.V., Hartman Groep B.V., Koninklijke Teri Cate N.V., Rabobank Twente, Regionale Huisartsvereniging Enschede, ROC van Twente, Saxion Hogeschool Enschede, SLO, Stichting ITC Enschede, SWOT, Telematica Instituut, Ten Kate & Hutzinger, Texas Instruments Holland B.V., Thales Nederland, Twentse Kabelfabriek B.V., TSM-Business School, Ureco Nederland B.V., Vos Groep B.V., Vredestein Banden B.V., Werkgeversvereniging Zorgsector Twente/Oost Achterhoek

TSM
Business School
University of Twente

- ▶ INNOVATIE
- ▶ EFFECTIEF LEIDERSCHAP
- ▶ MANAGEMENT VAN TECHNOLOGIE
- ▶ PERSOONLIJKE ONTWIKKELING
- ▶ ONDERNEMERSCHAP
- ▶ COACHING

Universiteit Twente
de ondernemende universiteit

I N N O V A T I O N & L E A D E R S H I P

OPLEIDINGEN VOOR LEIDERS & VERNIEUWERS

TSM Business School begeleidt ambitieuze professionals in een succesvol verloop van hun carrière. Onze opleidingen stimuleren innovatief gedrag en bieden u de mogelijkheid uw leiderschapsvaardigheden optimaal te ontwikkelen.

MBA

- International Executive MBA
- International Full-time MBA
- Executive MBA voor de Bouw
- Modulaire MBA

Het accent van onze MBA's ligt op de ontwikkeling van leiderschapskwaliteiten en de persoonlijke ontwikkeling van de deelnemers.

De training vindt plaats in kleine groepen, waarbij veel aandacht wordt gegeven aan persoonlijke coaching.

MANAGEMENTOPLEIDINGEN

- Management voor Jonge Ingenieurs
- Directievoering
- Integraal Project Management
- Financieel Management
- Health Care Management

De managementopleidingen van TSM bieden professionals bedrijfskundige kennis en managementvaardigheden. Deelnemers krijgen instrumenten aangereikt waarmee ze effectiever en efficiënter kunnen functioneren.

SUMMERCOURSE

The Dynamic Entrepreneurial Employee Development Programme

IN COMPANY

Onze In Company-programma's zijn bedrijfsopleidingen op maat. Sleutelwoorden: integrale benadering en co-development.

Interesse? Neem dan contact op met:

TSM Business School - Recruitment Office
Postbus 217 - 7500 AE Enschede

+31 (0)53 489 8009 info@tsm.nl

Kijk voor data infosessies op

www.tsm.nl